1897. HARMINCZEGYEDIK ÉVFOLYAM. 268. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, SZEPTEMBER 27.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra. . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 30 kr
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos
tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz
főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg L., I. Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8. Hasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

A nemzet a királynak.

„A király a nemzetnek“ czimen adtunk kifejezést tegnapi czikkünkben annak a lelkesülésnek és hazafias örömnek, melyet minden magyar ember szivében a király legutóbbi fönséges elhatározása fakasztott. A király a nemzetnek adott nagyszerü ajándékot, melyet a nemzet, a mikor elfogad, egyuttal föltámad benne az a gondolat, hogy hálájának, örömének és osztatlan lelkesedésének látható és maradandó formában kifejezést adjon. A király a nemzetnek megadta nagyszerü ajándékát. Most a nemzeten a sor, hogy lerójja háláját a király előtt.

Minden magyar ember érzi, tudja, hogy jóságos lelkü királyának az a fönséges elhatározása, mely valóban korszakot alkot a magyar históriában, mert a nemzet negyedfélszáz esztendős keserves küzdelmei után megváltoztatta a dolgok rendjét és egész tökéletességében állitotta helyre a nemzet és király azt a viszonyát, mely után az igazi nemzeti királyok letünése óta a magyar mindig fájó ábrándozással epekedett: viszonzást követel. Olyan viszonzást, mely még egyfelől méltó lehetne a magyar nemzet érzelem és gondolatvilágával összeforrott királyi cselekedethez, másfelől az utánunk jövő nemzedék számára is hirdetné annak a kornak fönségét, melyben a magyar király igazán és hamisitatlanul együtt érzett hüséges magyar népével.

Minden magyar ember érzi ma szükségét annak, hogy a nemzeti hála és lelkesülés nemcsak szóban és irásban, de maradandó alkotásban is kifejezésre jusson. Olyan alkotásban, mely nemcsak a nemzetet emlékezteti a mostani dicsőséges, bölcs, igazságos és jószivü magyar király uralkodására, hanem alkalmatos legyen arra is, hogy Szent István koronájának minden hordozóját figyelmeztesse a mostani idők nagyszerü tanulságaira.

Jöhetnek idők, a mikor nagy szükségleszen arra, hogy ott álljon I. Ferencz József nagy szelleme intő példa gyanánt mindenkinek, nemzetnek és királynak egyaránt.

A magyar nemzet nagy mulasztást követne el, ha I. Ferencz József, dicsőségesen uralkodó királyunk szellemének, mely tökéletesen összeforrott magyar népe szellemével, maradandó emléket nem állitana! Ennek az emléknek nem szabad közönségesnek, hétköznapinak, sablononak lennie! Ennek az emléknek olyannak kell lennie, mely a késő századok nemzedékei és a késő századok magyar királyai előtt teljes tökéletességében kifejezésre juttassa egyrészről I. Ferencz Józsefnek a magyar nemzet történetében való szereplése kitünőségét, másrészről a magyar nemzet mélységes háláját és szeretetét a fejedelem iránt, ki magyar nemzetét megértette és vele érzésben és gondolatban összeforrt.

Tudván azt, hogy a magyar nemzet, mostani lelkes közhangulatában ilyen emlék létesitésén tünödik, hozzá akarunk járulni a nagyszerü törekvéshez a mi saját eszméinkkel és becsületes, hazafias kezdeményezésünkkel.

Eszméink im a következő:

Állitson a nemzet maradandó emléket, mely kifejezésre juttassa a magyar történelem három nagy korszakát: a honalapitást, a magyar királyság megalkotását és az ezredéves Magyarország fennállását. Állitson emléket, mely egyesitse a honalapitó Árpád, a magyar királyságot és keresztény Magyarországot megalkotó Szent István és az ezer esztendős Magyarország magyar nemzeti érzelmekben tündöklő jóságos királya, I. Ferencz József alakjait.

Nagyon örvendenénk rajta, hogy ha eszméinkkel hozzájárulhatnánk a nemzeti gondolat eredményei megvalósitásához!

*

Pápa város törvényhatósága a következő táviratot intézte a miniszterelnökhöz:

Pápa város közönségénél leirhatlan hatást keltett felséges urunk legkegyesebb intézkedése. Hazafias lelkesedésünkben üdvözöljük a magyar kormányt és annak sikerekben és szerencsében páratlanul állt kitünő fejét, Excellenciádat. Kolozsváry József Veszprémmegye alispánja, Fenyvessy Ferencz Pápa város képviselője, Lampert Lajos Pápa város polgármestere.

*

A bécsi lapok általában mélyen hallgatnak a király magyar nemzeti ajándékáról. Legfeljebb a királyi kézirat szövegének reprodukálására szoritkoznak. A *Neue Freie Presse* a következőket irja: A király elhatározását mindenütt a magyar történelem tradicioi előtt való hódolásnak, a korona oly tényének tartják, a mely megint alkalmas arra, hogy a nemzet és a dynasztia közt levő kapcsot megszilárditsa. A király elhatározása minden politikai párt előtt ismeretlen volt és a kormány meglepetésre készitette. Az estilapok a legnagyobb loyalitással és a legmélyebb hálaérzettel üdvözlik a királyi kéziratot. Teljes megelégedettséggel utalnak arra, hogy a történeti személyek között, kiknek emléke az udvartartás költségére emelendő szobrokkal örökitendő meg, az ellenreformáczió vezéralakjai is vannak, a kik a tizenhatodik század végén és a tizenhetedik század elején ép a Habsburg-dinasztia ellen harczoltak; mint például a két erdélyi fejedelem, *Bocskay* István és gróf *Bethlen* Gábor. Gróf *Pálffy* János, Mária Terézia jól ismert hadvezére volt a hagyomány szerint az első, a ki a pozsonyi országgyülésen a Moriamur-t elsőnek kiáltotta.

A *Fremdenblatt* igy ir: A király kéziratát Budapesten óriási lelkesedéssel fogadták. Az estilapok külön kiadásokban közölték a kézirat szövegét; még az ellenzéki lapok is a leglelkesebb hangon irnak a király elhatározásáról. Kiemelik, hogy a történelmi személyek megválasztásában a király nemes szive és fenkölt gondolkodása nyilatkozik meg.

Budapest, szeptember 27.

A kétéves kiegyezési provizórium. Még nincs végleg eldöntve, hogy a kiegyezési provizóriumról szóló törvényjavaslat mikor fog a két képviselőház elé terjesztetni. Az a kérdés azonban, hogy a provizórium egy, vagy két évig tartson-e, ugy látszik mégis már megoldást nyert és pedig ugy, hogy a provizórium kétéves lesz. A N. Fr. Pr. budapesti jelentése szerint a magyar parlamenti körökben azt kétségtelennek tartják s igy a provizórium 1899 végén járna le. 1877-ben megelégedtek 3 havi provizóriummal s ezt aztán megtolták még három hónappal, de most egyelőre két év kell. Ki tudja, elég lesz-e ez is.

Pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt — mint már emlitettük — ma este 6 órakor értekezletet tart Muzeum-körut 25. szám alatti klubhelyiségében.

Lovag Bilinski osztrák pénzügyminiszter tegnap este dr. *Fleissner* Oszkár lovag fogalmazó kiséretében ideérkezett és az «Angol királynő»-be szállt. Tegnap délelőtt ő felsége a minisztert külön kihallgatáson fogadta, azután báró *Bánffy* miniszterelnöknél tett látogatást, mire az első délutáni gyorsvonattal Bécsbe visszautazott. Az osztrák pénzügyminiszter budapesti utja annál kevésbbé lehetett összefüggésben a kiegyezési kérdésekkel, miután *Lukács* László magyar pénzügyminiszter jelenleg még zalatnai birtokán időzik.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

A Badini-kormány helyzete egyelőre ismét megerősült ugyan az által, hogy az igazságügyminiszteri tárcza ujból betöltetett, de azért főleg a baloldalon még nagyon erősen hangoztatják, hogy a kabinetválság a legközelebbi napokban ki fog törni. Ezeket a hireket azonban, mint most a Pol. Corr. jelenti, fentartással kell fogadni, mert az ellenzék soraiban most olyan viszonyok uralkodnak, hogy sikeres támadást ugyszólván nem is lehet a kormány ellen intézni.

A Szimics-kormány az üszkübi metropolita-kérdésben egy kis sikerrel kérkedhetik, a mennyiben az ökuméni patriárka rászánta magát arra, hogy az előbbi kormánynak adott igérete értelmében Firmiliant, a Konstantinápolyban levő szerb archimandritát, kinevezte az üszkübi püspöki szék kormányzójává. Ezzel létrejött volna az a kopromisszum, a mit annak idején Szimics bejelentett, s a mely szerint Ambrosius görög püspök, a ki ellen a szerbek egész támadása irányult, megkapja ugyan a berathot, de egyidőre szolgálati állományba helyeztetik, mig egy szerb archimandrita, az emlitett Firmilian, az üszkübi püspöki szék kormányzója lesz egész addig, mig nem kineveztetik St. Spas püspökévé. A belgrádi szerb lapok ezt a sikert igen nagy jelentőségünek mondják. Ezért aztán most a belpolitikai helyzet Szerbiában nyugodt, noha naprol-napra uj krizishirek merülnek fel.

A végleges eredménye a *Waremmeben*, Belgiumban, lefolyt képviselőválasztásnak valószinüleg meg érteli majd az uralmon levő belga klerikális párttal, hogy elmaradhatatlanul szükséges a választási reform. A liberális választók még egyszer győzelemre segitették a klerikális jelöltet, nehogy a házban még erősebb legyen a szociál-demokrata áramlat. Arról azonban, hogy Waremmeben ha a klerikális jelölt győzött is, a klerikálisok volnának többségben, szó sem lehet, mert Waremmeben 12.500 antiklerikális és 9300 klerikális szavazat adatott le, és ha a pótválasztásnál mégis a klerikálisok jutottak többségre, ez csak azért van, mert a liberálisok most a klerikálisokkal együtt szavaztak.

Az orosz kormány ez időszerint azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy szabályozza a Szibériába való kivándorlást, mely kérdés napról-napra aktualisabbá válik a szibériai vasut elkészülésének közeledésével. Kulomsin államtitkár erre vonatkozólag nemrég terjedelmes jelentést dolgozott ki s tervezeteket is terjesztett a kormány elé. Mindenek előtt — mondja Kulomsin — véget kell vetni a tervszerütlen és nem eléggé előkészitett emigrácziónak; ez ugyanis igen nagy mérveket öltött, ugy hogy már kezdtek a rossz hatásai is jelentkezni. A legtöbb kivándorló teljesen elszegényedve tért vissza Szibériából a hazájába.

Egész áradata jött néhány nap óta a dementiknek arról a konfliktusról, mely *Kuba* miatt Spanyolország s az amerikai Egyesült-Államok között kitört. A dementik arra vonatkoztak, hogy nem igaz az, mintha az Egyesült-Államok ultimátumot adtak volna Spanyolországnak, mely alatt be kell fejeznie Kuba ellen háboruját, mert máskülönben ő fog beleavatkozni. Hogy Woodfort tábornok, az Egyesült-Államok spanyol követe, hosszabb beszélgetést folytatott Tetuan herczeggel, a spanyol külügyminiszterrel, azt nem lehet letagadni, s hogy az alatt a tanácskozás alatt komoly dolgokról folyt a szó, az is világos. Most Párison keresztül megerősitik a hirt, hogy Woodfort egy memorandumot nyujtott át a spanyol kormánynak, de hozzáteszik, „hogy ez a memorandum nagyon szivélyes hangon van tartva.“

A politikai helyzet Ausztriában.

A jobboldal szervezkedése. A Narodni Listy jelentése szerint az osztrák képviselőház jobboldala a legközelebbi napokban két irányban fog nevezetes akcziót meginditani. Először is szilárd és egységes szervezetet akar a maga számára teremteni, azután pedig a kormányhoz való viszonyát akarja szabályozni. Ez a két akczió elhalaszthatatlan s a megoldása a jobboldalra nézve életfeltétel; ezt a jobboldal minden pártja érzi.

Az osztrák inségjavaslat. Az osztrák kormány — mint már jeleztük — tegnap terjesztette a birodalmi gyülés elé az ugynevezett inségjavaslatot. A javaslat czime: Törvényjavaslat az elemi csapások által sujtottaknak állami pénzekből és engedélyezendő hitelből való segélyezése tárgyában. Két részre oszlik: az egyik az árviz által okozott nyomor felsegélyezését czélozza, a másik rész a másnemü elemi csapás által előidézett inséget akarja megszüntetni. Az árviz által elpusztult vidékeken 2 millió és 640.000 forint erejéig élelmiszereket, vetőmagvakat, takarmányt stb. akar kiosztani s vissza nem fizetendő segélyt kiosztani. Azonkivül visszafizetendő kölcsönre 1.550.000 forintot engedélyez. A vissza nem fizetendő kölcsönöket a következőleg osztja szét: Csehország 1,200.000 frt, Alsó-Ausztria 500.000 frt, Felső-Ausztria 500.000 frt, Salzburg 150.000 frt, Stájerország 40.000 frt, Szilézia 100.000 frt, Morvaország 150.000 frt. Az egyéb elemi csapások által sujtott vidékek felsegélyezésére vissza nem fizetendő segély fejében 300.000 forintot akar kiosztani.

VIDÉK.

* **Ifj. gróf Zichy János beszámolója.** Ifj. gróf *Zichy* János tegnap délután 3 órakor mondta el beszámoló beszédét nagy számban megjelent választói előtt *Zurányban*. Fogadására a vasuti állomásnál bandérinm és a tüzoltók zenekara gyülekezett. Bevonulásakor az egész község zászlódiszben állott. A választók nevében *Rustics* moson-ujfalusi plébános üdvözölte a kerület képviselőjét, Zichy grófot, valamint a vele érkezett Asbóth Jánost. A választó közönség ugy Zichy, mint Asbóth beszédeit nagy lelkesedéssel fogadta és sürün éljenezte.

* **Tanitók gyülése.** Az alsó-borsodi ev. ref tanitóegyesület — mint nekünk irják — nagy érdeklődés mellett tartotta meg ez évi közgyülését Mező-Csáthon. *Baksa* Lajos elnöki megnyitó beszéde és évi jelentése után a körülmenő jegyzőkönyveit olvasták fel. Élénk visszhangra talált az az inditvány, hogy a kántori fizetést válaszszák külön a tanitói fizetestől és ezt egészitsék ki államsegélyilyel 400 forintra. Hosszabb eszmecsere után a közgyülés ez inditványt magáévá tévén, elhatározta, hogy ez ügyben mozgalmat indit. A pályamunkák birálata a jutalomdijak megosztását *Putnoky* István és *Kőszeghy* István miskolczi tanitóknak javasolta. Az ezután következő banketen *Bodolay* István lelkész, *Feyér* Endre főszolgabiró a tanitók érdemeit méltatva, ezekért üritették poharat.

* **Jegyzők gyülése.** A vármegyeház nagytermében, tegnap délelőtt a magyarországi községi és körjegyzők országos központi egylete tartotta rendes évi közgyülését *Kuncze* Imre elnöklete alatt. A népes gyülésre az ország minden részéből összegyültek a jegyzők. Az elnök a napirend előtt lelkes szavakban emlékezett meg a *német császár* látogatásáról és felköszöntőjéről, a mely dobogásba hozta minden magyar ember szivét, végül pedig arról a legfelsőbb kéziratról, a melylyel a *király* ujabb jelét adta a magyar nép iránt érzett meleg rokonszenvének. (Hosszas, lelkes éljenzés.) Inditványát, hogy a közgyülés fejezze ki háláját az uralkodó és elismerését a kormány iránt, nagy lelkesedéssel fogadták. Ezután *Uszkay* Bálint főjegyző olvasta fel az elnöki jelentést. A számvizsgáló bizottság jelentésének tudomásul vétele után, felolvasásra került a kereskedelemügyi miniszternek leirata, a mely szerint a jegyzőknek vasuti kedvezmény iránt benyujtott kérvényét nem tartja teljesithetőnek. A közgyülés azonban ebbe nem nyugodott meg, hanem elhatározta, hogy ujabb memorandumot készit, a melyet a minisztertanácshoz czimezve, küldöttségileg fog átnyujtani a miniszterelnöknek és a belügyminiszternek. Végül az alapszabályok néhány pontját módositották és a beterjesztett inditványokat tárgyalták.

* **Pápa**, szept. 26. Tisza Kálmán a dunántuli ref. egyházkerület közgyülésére ma este ideérkezett. A vasutnál Antal Gábor püspök, Kolozsváry alispán, Fenyvessy Ferencz orsz. képviselő, gróf Gyürky Abrahám és Pápa város hatósága üdvözölték. Este Fenyvessy képviselő vacsorát adott tiszteletére.

—

Nemzeti ünnepek.

(Ráczkevén és Kis-Várdán.)

Az ezeréves évforduló emlékére a tegnapi napon két helyen is ültek ünnepet az országban: Ráczkevén és Kis-Várdán. Ráczkevén délelőtt ment végbe a honfoglalás emlékére a királytól adományozott területen fölállitott Árpád-szobor bemutatásának ünnepe, ugyszintén a dunai «Árpád-hid» ünnepies fölavatása, mig Kisvárdán utolsó millenniumi oszlopát leplezte le Szabolcsmegye.

Ráczkevére erre a szép alkalomra nagyszámu előkelő vendég érkezett ugy Budapestről, mint a vidékről. Ott voltak a következők: *Rakovszky* István val. b. t. tanácsos, számszéki elnök, *Beniczky* Ferencz főispán, *Beniczky* Lajos alispán, *Dárday* Sándor és *Zsák* Hugó min. tanácsos, *Károly* János kanonok, *Bartók* Lajos, *Tóth* József kir. tanfelügyelő, *Földváry* Mihály cs. és kir. kamarás és *Hajos* József orsz. képviselők, *Ballágh* Imre tiszti főügyész, *Kun* Gyula székes fővárosi tanácsos, *Hindy* Kálmán főv. bizottsági tag, *Löwy* Mór megyebizottsági tag, *Dalmady* Győző árvaszéki elnök, *Szász* Gyula szobrász, *Csapó* Lóránd és *Ladányi* László főszolgabirák, *Förster* Lajos jószágigazgató stb.

A vendégek a helyi érdekü vasutak budapest—közvágóhidi állomásáról, reggel 7 óra 15 perczkor indultak s 9 óra 16 perczkor érkeztek Ráczkevére, a hol őket *Szilágyi* Lajos főszolgabiró fogadta szép üdvözlő beszéddel s aztán a vendégek a kijelölt lakásaikra tértek.

Délelőtt 10 órakor volt a gyülekezés az Árpád-ligetben, a hol óriási tömegben jelent meg az ünnepi ruhába öltözött falusi nép.

Az ünnepséget a ráczkevei dalegyesület éneke nyitotta meg, a mely után *Bartók* Lajos szavalta el az ez alkalomra irt lendületes ódáját, a melylyel hosszantartó éljenzést aratott.

Az éljenzés lecsillapultával *Földváry* Miklós országgyülési képviselő, mint a szoborbizottság elnöke lépett az emelvényre s a következő beszédben ismertette a szobor történetét.

Tisztelt ünneplő közönség!

Szentelt földön, a honfoglalás nagy és magasztos emlékei által megszentelt földön állunk....

Nem a fegyverek dicsőségének, nem a harczmezőn kivivott diadaloknak emléke füződik ehhez a helyhez. Nem, a Csepel-szigetről nem jegyezte föl a történelem, hogy nagyjelentőségü, döntő ütközeteknek szintere lett volna. De ha annak porát eleink hősi vére nem áztatta is, mégis lehetetlen erről a krónikáinkban sokat emlegetett «nagy szigetről» elfelejtkezni, a midőn a honfoglalás történetére gondolunk, mert nem ugyan az erő és hatalom eszközeivel, de mély politikai bölcsességgel, nagy előrelátással itt nyerte a honfoglalás nagy müve befejezését, midőn Árpád, itt született fiát, Zsoltot itt jegyezte el Mén Maról leányával, mi által békés uton, a nélkül, hogy vitéz hadai vérét ontani kényszerült volna, az ország addig nem birt részének is birtokába jutott, a mi által népét még erősitette is, mert az itt talált törzseket testvérekül fogadván, abba beolvasztotta.

De ha eltekintünk is ettől a nagyjelentőségü, fontos történeti ténytől, akkor sem szabad a honfoglalás emlékét ünnepelve, erről a szigetről megfeledkezni, mert az ezer év előtti idők, de általában nemzetünk történetének legkimagaslóbb alakja, Árpád, ezt a helyet választá az uj hazában otthonául, itt tartá fejedelmi lakát, itt élte boldog családi életét s a harczok szünetei között itt hajtá szeretettei ölén édes pihenőre diadal koszoruzta fejét!

Az egyes ember is szivesen keresi föl elhunyt szerettei kedvencz helyeit, a hol minden az elköltözöttekre, az édes multra emlékezteti!

Hát egy nemzet hogyne tekintené szentnek azt a helyet, a mely legnagyobb fiának, a ki neki hazát adott, a ki alkotmánya alapjait lerakta, oly kedves vala?

Igen, a Csepel-sziget méltó arra, hogy egy egész nemzet ide zarándokolva itt áldozzon a honszerző hős és böles vezér emlékezetének.

A Csepelsziget három nyelvet beszélő, de szivben, lélekben egyaránt magyar és hazafias lakossága, midőn nemzetünk állami fönállása ezredik évfordulójának megünneplésére készült, egyhangu lelkesedéssel határozá el, hogy emlékművel jelöli meg ezt a helyet, hogy legyen az hirdetője a régmult dicsőségének s a jelenkor hazafias kegyeletének. Fontos és nagyjelentőségü tény ez.

A mult évben lezajlott s a ritka, lélekemelő nagy alkalomhoz mért fénynyel megtartott ünnepségeinkben nem a csillogó pompa, nem a ragyogó fény bir sulylyal és politikai fontossággal, nem is azok a monumentális nagy alkotások, melyekben a kövek harmoniája zengi tiz évszázad szenvedéseit és dicsőségét, hanem az az igaz, hazafias érzés, a mely azoknak szülőanyja volt s az, hogy ez a nemzet, a mely majdnem csodaképen ma is mint államalkotó nemzet él itt, alkalmat talált az egész müvelt világ előtt megmutatni, hogy ma is benne az ősöktől öröklött honfentartó hármaserény: a tántorithatatlan hüség a koronához, a változhatlan hazaszeretet s a kiirthatatlan ragaszkodás az alkotmányos szabadsághoz, s hogy ez erényeket kebleiben hiven ápolja, a czivilizácziő fegyvereivel, de ha kell, kezében karddal, ezt a földet, ősei örökét, továbbra is, mint magyar hazát akarja s fogja fenntartani!

Az erős nemzeti érzésnek, fajunk életerejének bizonysága a haza körül érdemeket szerzett nagy férfiak emlékének kegyeletes tisztelete. Minél több helyen szemléljeheti az idegen e tisztelet külső jeleit is, annál erősebb e bizonyiték. Ezért illeti minden magyar ember hálája mind azt a várost, vidéket, a mely a millennium alkalmából emlékmüveket, szobrokat emelt.

A mi törekvésünk, hogy ezen a helyen is hirdesse e honfoglalás emlékét s a jelen nemzedék honfiui erényeit egy maradandó alkotás, legfelsőbb helyen is méltányásra találjon.

Ő cs. és ap. kir. felsége volt az első, a ki nem csak pénzbeli adománynyal méltóztatott a szoboralaphoz járulni, hanem ezt a szép parkot is a szent czélra legkegyelmesebben nekünk ajándékozta.

Árpád vére s legdicsőbb utódja tisztelte ezzel meg a honfoglaló hős emlékét. Nagy és szép gondolat, áldott legyen a hü népével együtt érző fejedelmi nemes szív, mely azt sugalta.

Hálával kell fölemlitenem, hogy Pestmegye közönsége is nagyobb összeget ajánlott föl a szoboralapra. A megye élén álló férfiak hiven őrzik a vezérmegye régi szellemét, tradicioit, s nem engedik, hogy törvényhatóságuk félre álljon, ha hazafias, nemes czélra kell áldozni. Köszönet érte a nagyérdemü főispánnak, a szeretett alispánnak, a törvényhatóság nagylelkü bizottságának!

Ennek a járásnak a községei is nemes versenyre keltek, hogy ki hozzon több áldozatot. De mint primus inter pares, Ráczkeve vette ki az oroszlánrészt ebből magának s a város maga a költséget, polgárai a fáradtságot nem kimélték s vállvetve müködtek közre, hogy a helyhez s alkalomhoz méltó emlékmü jelölje meg itt, a király kastélya előtt Árpád egykori lakhelyét.

Elküldték hazafias adományaikat sokan a megye más árásaiból is, a Csepelszigetnek pedig talán egyetlenegy jakója sincs, a kinek fillerei ne gyarapitották volna állapunkat.

Köszönet minden egyes adakozónak!

Együtt lévén a szükséges összeg, a bizottság, a mely a szobor elkészitésére nyert a szigetségtől mandátumot, *Szász* Gyula urat kérte fel a mü elkészitésére. A müvész nagy lelkesedéssel egész ambicióval fogott a szobor mintázásához s tehetsége minden tudásával dolgozott azon. Befejezvén müvét, ime itt áll az már diszéül ennek a városnak s van szerencsém ezennel bemutatni a meghivott nagyérdemü közönségnek s egyszersmind átadni azt Ráczkeve városanak.

Tisztelt főbiró ur! Ön, mint a város ez idő szerinti első tisztviselője van hivatva ezt a müvészi szempontból is becses és értékes alkotást átvenni. Vegye — s gondozza azt hiven, kegyelettel, hogy legyen az itt régi városunkban az idők végéig hirdetője a magyar hazafiságnak!

Árpád nemes alakja e piramisról tekint ránk s mintegy álldólag terjeszti felénk karjait.

Magyarok Istene! Add, hogy ennek az áldásnak foganatja legyen. Engedd, hogy bölcs és jó nagy királyunk alatt a jövő küzdelmeire megerősödve imádott hazánk, az alkotmányos szabad Magyarország örökké éljen!

A viharos éljenzéssel fogadott beszéd után *Mészáros* György községi főbiró néhány rövid szóval átvette a szobrot a község gondozásába.

Haullus István jegyző felolvasta az alapkőbe illesztendő okiratot, a melyet a jelenlevő előkelőségek aláirtak és a dalegyesület énekhangjai mellett elhelyeztek.

A szobor előtt való ünnepiesség végezte után a közönség az Árpád-hidhoz vonult, a hol azt *Szilágyi* Lajos főszolgabiró, mint a hidépitő-bizottság elnöke, átadta a községnek és *Nagy* György István jegyző a község nevében átvette.

Délután egy órakor diszebéd volt az Árpád-ligetben, a hol az első felköszöntőt, viharos lelkesedés és éljenek közben *Beniczky* Ferencz főispán mondotta. Pohárköszöntőt mondtak még: *Földváry* Miklós a főispánra, *Beniczky* alispán Rakovszkyra, mások Dárdayra, Károly János kanonokra s általában a fővárosi előkelőségekre.

Az ebéd után kitünően sikerült népünnep volt a Bálványos-erdőben s este kilencz órakor zártkörü táncz-mulatság a kaszinó termeiben.

*

Nyiregyházáról táviratozza tudósitónk: A Szabolcsmegye által felállitani határozott millenniumi oszlopok közül az utolsót ma leplezték le nagy ünnepséggel a kisvárdai várban. A leleplező ünnepen jelen volt a megye szine-java, élén báró *Feilitzsch* Berthold főispánnal. Az első beszédet *Mikecz* alispán mondta a törvényhatóság nevében, majd *Kovács* István törvényszéki biró mondott hatásos ünnepi beszédet, mire az alispán átadta az oszlopot Kisvárda hatóságának gondozására. *Harsányi* Menyhért vette át rövid beszéddel, igérve, hogy azt örök időkig tiszteletteljes gondozásban fogja részesiteni Kisvárda. A leleplezés után banket volt, este pedig fáklyásmenet és igen sikerült népünnep.

—

Kossuth Ferencz beszámolója Czegléden.

— Kiküldött tudósitónktól. —

Kossuth Ferencz ma délelőtt tartotta beszámolóját Czegléden. Kossuth beszámolójában rövid visszapillantást tett az elmult ülésszakra, foglalkozott a kompromisszummal, végül megemlékezett Vilmos császárnak világhirü s a magyarokat diesőitő pohárköszöntőjéről és ő felségének legutóbbi királyi kéziratáról. A beszámolót nagy számu közönség hallgatta végig, több izben megéljenezve a beszédet.

A beszámolóról részletes tudósitásunk itt következik: *Kossuth* Ferenczet és a társaságában levő *Pichler* Győző képviselőt a pályaudvaron a czeglédi függetlenségi kör tagjai fogadták s Kossuthot *Takács* József ref. lelkész üdvözölte. Ezután a társaság *Bába-Molnár* Sándor vendégszeretetét vette igénybe. Pontban 11 órakor kocsikon vonultak a Kossuth-térre, hol Kossuth a városház erkélyéről mondta el beszámoló beszédét mintegy 3000 választó jelenlétében.

Bába-Molnár Sándor elnök nehány lelkes szó kiséretében felkérte Kossuth Ferenczet beszámolójának megtartására.

Kossuth Ferenczet megjelenésekor perczekig tartó éljenzésekkel fogadták. Erre *Kossuth* Ferencz körülbelül a következőket mondta:

Igen tisztelt választóim, szeretett barátaim!

A mult ülésszak hazánk második ezredévének első ülésszaka volt. A hazafiság azt sugallta volna, hogy ez ülésszakot valami oly alkotással tegye emlékezetessé a kormány, mely a harmincz év óta uralgó többségnek kifolyása, a mely alkotás egy lépéssel előbbre vigye az ezredéves államot az államiság utján.

Ha voltak olyanok, kik e reményben ringatták magukat, azok keservesen csalódtak.

En és a párt, melyhez tartozom, melyhez önök tartoznak, kik bizalmukkal megtiszteltek, ily reményben nem ringathattuk magunkat, bár minden alkotást könnyen létesithetett volna a kormány, tekintve azt, hogy a többség, mely az utolsó általános választásokból kikerült, kész a kormányt minden vállalkozásában, jóban, rosszban, vakon követni, feltétlenül támogatni.

E többséget a kormány oly eszközökkel szerezte meg, melyekhez hasonlót még nem alkalmazott ily mérvben egy kormány sem.

Milliomokat költött oly cselekvényre, melyet a választási törvény világosan tilt, sőt pénzbirság és börtönnel büntet. Ennek daczára nyilt ülésben bevalotta a miniszterelnök, hogy tényleg nagy összegekbe kerültek a választások.

Oda jutottunk, hogy a polgári jogok legszebbikét, azt a jogot, melyért atyáink szenvedtek, küzdöttek, meghaltak, mint adásvevési tárgyat tekintik most az ország nagy részében; és az emberi, a választói lelkiismeretet megveszik.

Annál, hogy akad, ki a lelkiismereteket megveszi, csak az szomorubb, hogy akadnak azoknak ezrei, sőt százezrei, kik eladják.

Ha ezt tudnák atyáink, megfordulnának sirjaikban.

Hála istennek, a czeglédi választó polgárság megtartotta romlatlan meggyőződését, melyen hajótörést szenvedett a kisérletezés. A függetlenségi zászlót magasan lobogtatta Czegléd és kezeimbe adta a nélkül, hogy nekem egy árva garast kellett volna megválasztásomert költeni. Büszke is vagyok rá, hogy én ily hazafias és tiszta meggyőződésü kerületet képviselek! Büszke vagyok rá, hogy Czeglédhez füződik politikai jelenem, és ha méltó leszek bizalmuk megtartására, büszke leszek rá mindig e bizalmat birhatni és soha másért fel nem cserelni. Hordozom a zászlót, melyet a czeglédiek szeplőtlen hazafisága kezeimre bizott és érzem a szeretet melegitő sugarát, mely hosszu évek előtt kivezette Czegléd százas küldöttségét a messze külföldre, és mely körül övedzett engem, mihelyt haza jöttem, megszerezve nekem a polgári jogokat, melyeket kötelességem teljesitésében, egy hosszu életre kiterjedő hontalanság alatt elvesztettem.

Ismétlem, hogy az a többség, tisztelt választóim és szeretett barátaim, melyet a kormány erőszaka és pénze összetoborzott, kész volt megteremtőjét, a kormányt mindenben támogatni.

Könnyü lett volna tehát, óriási többségére támaszkodva, előre vinni hazánk hajóját, a nemzeti élet széles tengerén.

E helyett, a kormány hátra vitte: tehetetlenségének összeségében, az a kevés alkotás, melyet a mult ülésszak felmutathat, mind a hátramenetelt bizonyitja.

Az ülésszak kezdetén oly nagy volt az elkeseredettség az ellenzék összes padjain, hogy az ellenzéki pártok elhatározták passziv félreállással tüntetni a költségvetési tárgyalásoknál.

Az a párt, melyhez tartozom, nem osztá e nézetet. Meggyőződésünk az volt, hogy a költségvetés a nép véres verejtékével intézkedvén, szoros kötelességünk ezt ellenőrizni és tételről-tételre megvitatni, lépésről-lépésre ellentállni a kormánynak. A félreállás tüntetése bármily értékkel birhatott, nem kárpótolt volna minket azért, ha elmulasztottuk volna képviselői hivatásunk legfontosabb része egyikének megfelelni. Csaknem egyedül álltunk tehát több hónapon át a kormánnyal szemben a költségvetési viták alatt és magas szinvonalon vezettük e vitákat.

Reménylem és hiszem, hogy választóink helyeslik azt, hogy még tüntetésből sem hagytuk el csata helyeinket, a nép fülléreinek védelmezésében.

A költségvetési viták után kimagasló mozzanatot képezett a bünvádi perrendtartás és ennek életbeléptetése körül folytatott nagy küzdelem.

Ebben szorosan szövetkezve általunk a többi ellenzéki pártokkal és együtt vállvetve küzdöttünk. A bünvádi perrendtartás és annak életbe léptetéséről szóló javaslatokkal, az esküdtszéki intézmény ki lett forgatva valódi lényéből és az esküdtszékek megalakitására a kormánynak döntő befolyást biztositott. Meg lett támadva a sajtószabadság is és bár az esküdtszékek eddig csak is a

sajtóvétségekre vonatkozólag itéltek és ténykedésük olyannak bizonyult, hogy a kormány méltónak találta az esküdtekre bizni az élet és halál feletti itélkezést és egyéb más legfontosabb ügyek megbirálását, épen a sajtó vétségek ügyében korlátozta az esküdtszékeket, a mely ügyek megitélésével érdemelhette csak ki az esküdtszéki intézmény azt a bizalmat, a melyre a javaslatok méltatták hatáskörének messzemenő tágitásával.

Mi a sajtószabadság ügyét, az emberi szabadságok egyik legszentebbikének tartjuk, és körömszakadtáig küzdöttünk tehát az ellen, hogy nemzeti életünk második ezredévének első országgyülési időszakában, a sajtó szabadságra emelje a kormány merénylő kezét és csorbát üssön az 1848-iki intézmények e nagyszerü vivmányán.

Pártunk egy vitaintéző bizottságot küldött ki, melynek intézkedéseit elfogadták a többi ellenzéki pártok is és teljes erejükkel segitettek minket a hónapokig tartó nagy küzdelemben.

E küzdelem alatt folytak le Bécsben a birodalmi gyülés zajos, rendetlen, féktelen ülései és hazánk érdeke megkivánta, hogy fényesen igazoljuk Magyarország alkotmányos érettségét azzal, hogy megkapó ellentétet mutassunk fel az osztrák és a magyar országgyülések tárgyalásai közt. Amott féktelen szenvedély helyettesiti az érvelést, nálunk, a hónapokig tartó vita folyton a legmagasabb szinvonalon vezettetett, az ékesszólástól ragyogó beszédek egész halmazával, melyek mind a tárgyhoz szóltak.

Ebben is kiváló része, vezető része volt pártunknak. A kormány e hosszu viták alatt, a legnagyobb makacsságot tanusitotta és inkább mintsem hogy engedett volna, a sürgőssé vált czukorprémiumjavaslatot hozta elő. Határozott ellentállásunkat erre is kiterjesztettük, mert megsértését láttuk államiságunknak abban, hogy az osztrákok javára óriási terhet vállaljunk el, mielőtt még csak tudhatnánk is azt, hogy Ausztria törvényesen szerződésképes lesz-e?

Hosszu ellentállás után leszavaztak és ismét a sajtószabadság kérdésén indult meg a harcz; bár a szokott nyári szünidő napja rég elmult már.

Ekkor mindinkább bizonyossá kezdett lenni az, hogy a kormány kész a házszabályok oly módositását erőszakolni keresztül, mely az országgyülési szólásszabadságot megsemmisitette volna; s a kormánypárt csaknem egyhangulag készült ez uj merényletben a kormányt támogatni.

Elérkezettnek véltük tehát a perczet, a többi ellenzéki pártokkal együtt megelégedni a kivivott erkölcsi diadallal és rákényszeriteni a kormányt, hogy változtassa meg a 16-ik szakaszt, melynek megváltozhatatlanságához hónapokig kötötte az igazságügyi miniszter s maga a miniszterelnök is tárczáját.

A szakasz megváltoztatása oly módon, hogy az esküdtszékeknek a sajtó ügyekbeni biráskodása kiterjesztessék, alapul fogadtatott el az ellenzék által arra, hogy felhagyjon a kivételes parlamenti vitatkozás módjának alkalmazásával.

Az uj szakasz nem elégitett ki, ellene küzdöttünk mind végig; de megszüntünk a parlamenti viták kivételes módját alkalmazni. Tettük ezt azért, hogy a sajtószabadság megcsorbitásához, a parlamenti szólásszabadság elveszitése ne füződjék akkor, mikor még előttünk állnak a nagy kérdések, melyek hazánk közvetlen jövőjére döntő befolyással lesznek s a melyekre fenn kellett tartanunk a parlamenti szólásszabadság egész megbecsülhetetlen fegyvertárát.

Óriási harczunkat, a harcz bevégzésének okát, a hazafias indokot, mely vezetett, reménylem és hiszem, hogy helyeslik az én tisztelt választóim és barátaim.

Minden esetre, egész férfias őszinteséggel kinyilatkoztatom, hogy a hosszu küzdelemben, ugy mint a vita vissza veretésében a harmincz év óta folytatott mederbe, melytől a függetlenségi párt csak nagy ritkán tért el, én is kivettem részemet, ugy is mint párttag, ugy is mint érdemem nélkül, a függetlenségi és 48-as párt elnöke; és annak tudatában, hogy hiven teljesitém kötelességemet hazám és kerületem iránt, nyugodtan számolok be s várom választóim itéletét.

Ezek voltak tisztelt választók, a mult ülésszak nagyobb mozzanatai.

De minthogy szerencsém van önökhöz szólhatni, engedjék meg, hogy rámutassak azon végtelenül fontos eseményekre, melyek most lefolynak.

Soká, igen soká sötét volt hazánk jövőjének láthatára; a hazafiak aggódó szeme hiába kereste a sötét égben a piroslo hajnal első derengését. De most hasadni kezd a hajnal, ragyogni kezd magyar hazánknak csillaga.

Sötét volt az ég, mert a 67-es intézmények meghozták nálunk szükségszerü hatásukat: a kormányon lévő párt egyeduralma valódi zsarnoksággá, a kérlelhetlen tömeg zsarnokságává kezdett fajulni, a harmincz éves korlátlan és változatlan hatalom alatt.

A közszellem, a közerkölcsiség, rohamosan hanyatlott és tekintve azt, hogy alkotmányos életünknek, államiságunknak más oltalma nincs, mint a közszellem, mert az egész egy halandó akaratától függ, mély és fájó honfi aggodalommal voltunk eltelve.

De a mint hazánkban létrejötték a 67-es intézmények elkerülhetlen következései, ugy létrejöttek Ausztriában is abban az irányban, a melyből, az isten segitségével, kifogja magát még nőni hazánk függetlensége a personalunio alapján.

Az alkotmányosság s a szabadság Ausztriában meghozták gyümölcseiket.

A szabadság szövétneke bevilágitott a tetszhalotti álmot alvó nemzetek szive rejtélyébe; a világosság hatása alatt felnyitották szemeiket; érezni kezdtek és akarni.

A 67-es alap egy formátlan mozaikba ragasztotta össze Ausztriának külön nemzeteit, melyek elágazó történelmi multtal, géniuszszal, érdekekkel, aspiracziókkal birnak; mi, a függetlenségi párt a nemzetek ez összegyurásában részesek nem voltunk.

A ragasztó-anyag legbiztosabban feloldó szere az alkotmányosság és a szabadság volt.

Az alkotmányos elv a többség uralmát tételezi fel; Ausztriában pedig a többség szláv, majd háromszor annyian vannak ezek, mint a németek; természetes volt tehát, hogy a németek uralmát a szlávok többé ne türjék.

A szabadság pedig nemzeti vágyakat ébreszt, melyeknek kielégitése az osztrák állam német jellegét valószinüleg tönkre fogja tenni.

Innen eredt az az elkeseredett harcz, melyet most kivált a csehek és a németek vivnak s a mely az osztrák államot szétbomlással fenyegeti és fenyegetné még akkor is, ha a németek nem vonzódnának kifelé és nem tüznék ki a nagy Németország zászlóit s nem énekelnék a nagy Németország nemzeti dalait minden tüntetésük alkalmával.

A parlamenti viták is lehetetlenekké válnak Bécsben, a szembenálló nemzetek képviselői kérlelhetlen harczot vivnak egymással és bekövetkezhetik az, hogy a 67-es alaptörvények értelmében, meg kell szüntetni Magyarországnak minden közösségét Ausztriával, mert megszünik ez ország alkotmányos lenni, holott az 1867-diki XII-dik törvényczikk 25-dik paragrafusa értelmében csak ilyen országgal tarthat fenn Magyarország közös ügyeket.

Be fog-e következni Ausztria darabokra hullása már most, vagy csak később? ez a gondviselés titka; de a helyzet logikai fejlődése ellenállhatlanul oda vezet és a függetlenségi párt rokonszenve kell, hogy kisérje azokat a törekvéseket, melyeknek most Ausztriában szemtanui vagyunk.

Még az idegen sajtó is belátja, hogy a bécsi helyzetből a personal unio fejlődik ki és örömmel észleljük azt, hogy ez eszme nem riasztja el az európai közvéleményt, sőt ellenkezőleg e megoldás rokonszenvekre talál.

Az a kérdés, hogy egy kivételes és nem alkotmányos Ausztriával fenntarthatjuk-e a közösügyes alapot, felmerül most az állami élet minden mozzanatában; ime most kérdéses, hogy a delegácziók jogosan intézkedhetnek-e, mert ennek ellentmond az 1867-diki XII-dik törvényczikk számos szakaszai, ugymint a 18-dik, 40-dik, 41-dik, az esetben, ha a kvóta-arány nincs előre megállapitva. Már pedig a kvóta nincs még megállapitva; tehát a 67-es gépezet e kereke megakad, ha csak alkotmánysértéssel nem kenik meg.

Ilyen most a helyzet, mely reményt ád és uj erőt kölcsönöz évtizedes küzdelmeinknek. E reményünket bizonyos legfelsőbb helyről eredő jelenségek is növelik.

Mi résen leszünk, tisztelt választóim; őrt állunk egyrészt a felett, hogy ki ne aludjék a függetlenségi vágynak Veszta tüze, másrészt afelett, hogy minden rés nyitva maradjon, minden rést tágitsunk, minden résen behatoljunk, hazafiságunk önzetlen határozottságával.

Mi nem tágitunk; ott fognak minket látni mindig az első sorban a küzdtéren, elszántan haladva előre, és fennen lobogtatva a szeplőtlen függetlenségi zászlót.

E zászlót hordozzuk mi elveinknek tisztán körvonalozott egyenes, becsületes utján, ha kidőlünk, lesznek mások, kik felveszik, mint a hogy felvettük mi egy sir széléről, átvettük mi atyáink megmerevedett kezéből.

Egy hatalmas császár ismerte el csak imént, hogy a magyar hazafiság közmondásossá vált. Maradjon az is mindnyájunk közt; önök közt, kik minket a küzdtérre küldenek, és közöttünk, kik a porondon vivjuk a haza jövőjének, függetlenségének, jólétének örökkétartó harczát.

Czélunk nem más, mint hazánk függetlensége, szabadsága s jóléte; ambicziónk nem más, mint szolgálni hazánkat és kiérdemelni azt, hogy ha porszemet porszemre hordva, egykor majd felhalmozzuk a dombot, melyen felépül a szabad független magyar haza szent oltára, elmehessünk pihenni, mint czélt ért emberek, kiknek nem volt más vágya, más hiusága, mint hazájuknak java, függetlensége.

Ajánlom csekélységemet az önök további jóindulatába, barátságába, szeretetébe.

Ezután *Pichler* Győző orsz. képviselő beszélt. Nem mulaszthatja el -- ugymond — hogy midőn Czegléden van, kedves kötelességet ne teljesitsen azzal, hogy Czegléd város közönségét üdvözölje, melyhez annyi hála füzi. Czegléd volt az a város, a mely elsőnek üdvözölte őt, midőn Kölesden képviselővé választották. Nem akar beszélni a politikáról, mert kezdő politikus akkor, midőn Kossuth Ferencz már ékesszólóan és kimeritően foglalkozott azzal. Isten áldását kéri Czegléd polgáraira. (Lelkes éljenzés.)

Délután 1 órakor a városi vigadó nagytermében 200 teritékü bankett volt, melyen lelkes hangon felköszöntőket mondtak: *Takács* József ev. lelkész Kossuth Ferenczre, *Kossuth* Ferencz a magyar függetlenségi eszmék diadalára és Czegléd polgáraira, *Márta* János Kossuth Ferenczre, *Pichler* Győző Takács lelkészre emelték poharaikat. Még számos felköszöntőt mondtak a független eszmék diadalra jutásáért.

Este *Kossuth* Ferencz megjelent az iparoskör alakuló gyülésén, hol *Biró* Károly üdvözölte Kossuthot, a ki meleg szavakban hangsulyozta a kisipar fellendülésének szükségességét. Végül kis leánykák rózsabokrétákat adtak Kossuthnak.

Kossuth csak hétfőn reggel tér ismét a fővárosba, hogy részt vegyen a képviselőháznak ülésén.

UJDONSÁGOK.

— szept. 27.

— ***Személyi hirek.*** *Stefánia* özvegy trónörökösné, holnapután Laxenburgba érkezik. — *Lajos Viktor* főherczeg Abbáziába érkezett.

—

A román királyi pár Budapesten.

Károly román királynak és feleségének *Erzsébet* királynénak fogadására a főváros közönsége s a hivatalos körök erősen készülnek. Vállvetve igyekeznek azon, hogy a román királyi pár, a mely annyiszor adta tanujelét a magyarok iránt érzett őszinte rokonszenvének, jól találja magát a magyar fővárosban s kitüntesse királyunk vendégei iránti tiszteletét. A megérkezés, mint már megirtuk, e hó 28-án, délután fél 3 órakor lesz a keleti pályaudvarban s a bevonulás utján a házak ismét diszben fognak állani. *Rudnay* Béla főkapitány az udvarmesteri hivatal és a fővárosi tanácscsal történt megállapodás után a román királyi pár ittidőzésére ma a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Hirdetmény.

Ő felségeik a román király és királynénak e hó 28-án való megérkezése és ünnepélyes bevonulása, az ugyanazon este az operaházban tartandó diszelőadás, valamint ő felségeiknek e hó 29-én való elutazása alkalmából a közrend fentartása és a szabad közlekedés biztositása érdekében a következő rendőri intézkedéseket teszem és hozom köztudomásra:

I. *Szeptember 28. A) A bevonulás*: A román király és királyné ő felségeik e hó 28-án délután félhárom órakor a keleti pályaudvaron megérkeznek és ő felségével a magyar királylyal, valamint a fogadásukra megjelent főméltóságokkal és a hatóságok képviselőivel a kerepesi-uton, Erzsébet-köruton, Teréz-köruton, Andrássy-uton, Marokkói- és Fürdő-utczán, Ferencz József-téren, Lánczhidon, Albrecht-uton, Disz-téren, Szent György-utczán és Szent György-téren át a kir. palotába vonulnak.

1. A néző közönség a bevonulás utján csak a járdákon foglalhat helyet és az uttesten fel nem állhat.

Figyelmeztetem a nagy közönséget, hogy a járdákon lehetőleg délután $^1/_2$2 óráig igyekezzék helyet foglalni, miután ezen időn tul a közönség a felállitott rendőri kordonokat át nem lépheti, a kocsiuttesten nem közlekedhetik és igy helyet nem változtathat.

2. A Lánczhidon a gyalogközlekedés délután $^1/_2$2 órakor beszüntettetik és ezen időn tul csak azok bocsáthatók a hid gyalogjáróira, kik a hidfelügyelőség által ez alkalomra kibocsátandó belépő-jegy birtokában vannak.

3. A teherkocsi-közlekedés az egész bevonulási utvonalon délután $^1/_2$1 órakor megszünik. Ezen időn tul teherkocsik a mellékutczákból és az Alagutból a főutvonalra be nem hajthatnak.

4. A közuti vasuti közlekedés a Váczi-köruton a Nagyköruton és a Kerepesi-uton délután $^1/_2$2 órától 3 óráig megszünik. Ugyanezen időben szüntetendő be a bevonulási uton a társaskocsik közlekedése is.

5. Bérkocsik és magánfogatok a bevonulás utján szintén csak délután fél 2 óráig közlekedhetnek.

Ezen időn tul a bevonulási utvonalra csak azon polgári és katonai személyiségek hajthatnak be, kik a fogadtatásnál megjelenni jogosultak.

6. A keleti pályaudvaron megérkező utasok kocsijai a kerepesi-utra csak délután fél 2 óráig bocsátandók be; a fél 2—2 óráig érkezők kocsijai vagy a köztemető-uton át a népszinház-utcza felé, vagy a csömöri-uton át a Rottenbiller-utcza felé távozhatnak.

A 2 óra után érkező utasok kocsin csak a csömöri-uton és aréna-uton, esetleg a csömöri-ut mellékutczáin át távozhatnak.

7. A lóversenyhez hajtató kocsik a kerepesi-uton kifelé fél 2 óráig nyernek átbocsátást! fél 2—2 óráig az ily kocsik a népszinház-utczán, köztemető-uton a csömöri-ut felé kihajthatnak, de ezen időn tul az utvonalra, illetőleg a kordonon keresztül nem bocsáttatnak.

8. A keleti pályaudvar bejáratait és az érkezési oldal előtti teret a rendőrség elzárja és a pályaudvar belső területére a meghivott személyeken kivül senki sem léphet.

9. A pályaudvar előtt állomásozó bérkocsik délután 1 órától kezdve a csömöri-uton, az indulási oldalnál tartoznak felállani és a közönség azokat onnan veheti igénybe.

B) *Az operai diszelőadás.* Ugyanezen napon este 8 órakor ő felségeik megjelennek az operaházi diszelőadáson és annak befejezte után a kir. palotába térnek vissza.

1. Ő felségeik fogatainak akadálytalan elhajtása, nemkülönben a nagyközönség biztonsága érdekében a kocsiközlekedést és pedig ugy az összes teher- és bérkocsik, magánfogatok, mint a közuti vasutak és társaskocsik közlekedését a kir. palotától a lánczhidon és fürdő-utczán át a m. kir. operaházig vezető uton, azonkivül a váczi-körutnak az Arany János-utczától a Deák Ferencz-térig terjedő szakaszán és az Andrássy-uton egész az Oktogon-térig este $^1/_2$7 órától 11 óráig, 2. pontban megjelölt kocsik kivételével betiltom.

2. Este $^1/_2$7 órától kezdve a fent megjelölt utvonalon csak oly kocsik fognak közlekedhetni, melyek az operaházba meghivott vagy oda belépő jegygyel biró vendégeket szállitanak.

3. Az operaházhoz hajtó fogatok este $^1/_2$7 órától kezdve csupán a Váczi-körutról bocsáttatnak az Andrássy-utra, kivéve azon csekély számu fogatokat, melyek közvetlenül az Andrássy-ut külső részéről hajtanak az operához.

4. Az Andrássy-utról oldalt eső utczákból az operához hajtó fogatoknak a mellék- és párhuzamos utczák felhasználásával a Váczi-körutra kell kerülniök, honnan az Andrássy-utra és azon az operaházhoz fognak bocsáttatni.

5. A kocsik az Andrássy-ut baloldalon egész a Dalszinház-utcza sarkáig csupán egy sorban haladhatnak előre és egymásután bocsáttatnak az operaház főbejáratához vezető feljáráshoz.

6. A fogatok a vendégek kiszállása után az Andrássy-utnak a hajós-utcza és nagymező-utcza közötti részén, valamint a nagymező-utczában az uttest baloldalán, kettes sorokban fognak felállittatni és az előadás befejezte után, az udvari fogatok elhajtása után az Andrássy-uton hajtanak vissza az operához.

A közlekedési rend megóvása érdekében és a kocsitorlódás kikerülése végett kérem az operaházba hajtató közönséget, hogy ugy az odahajtásnál, mint az előadás befejeztével a távozás alkalmával türelemmel várják kocsijaik felbocsátását és alkalmazkodjanak a rendőrközegek által megállapitandó felhajtási rendhez.

7. Azon fogatok, melyek vendégeket csak az operaházhoz, de vissza nem szállitanak, az operaházzal szemben a hajós-utczán keresztül a szerecsen-utcza felé távozhatnak.

8. Ezen alkalomból a hajós-utczai és dalszinház-utczai bérkocsi-állomások a nagymező-utczába, a szerecsen-utcza sarkára áthelyeztetnek és az operaház vendégei közül azok, kik kocsijaikat elbocsátják, ezen állomáson fogadhatnak egy- és kétfogatu bérkocsikat.

9. Az operaház előtti tér a nagyközönség előtt el fog záratni és a közönség az operaházat körülvevő járdákon sem foglalhat helyet, a felhajtási uton pedig csak a járdákon állhat.

II. *Szeptember hó 29-én. Az előadás.* O felségeik a román király és királyné e hó 29-én este 9 óra 15 perczkor a bevonulással ugyanazonos utvonalon a keleti pályaudvarra hajtatnak és a fővárosból elutaznak.

1. A kivonulási utvonalon a teherkocsik, magán- és bérkocsik és a közuti vaspályák, valamint a társaskocsik közlekedése ez alkalommal is este $^1/_2$8 órától ő felségének, királyunknak a pályaudvartól a kir. palotába való visszahajtásáig beszüntetendő.

2. A közönség ez alkalommal is csak a járdákon közlekedhetik és a kocsi-uttestet el nem foglalhatja.

A keleti pályaudvar előtti tér és annak perronja a közönség elől elzáratik és a bevonulás alkalmával tett rendőri intézkedések ő felségeik ünnepélyes kivonulása és elutazása alkalmával is megtétetnek.

Figyelmeztetem és kérem a székes főváros közönségét, hogy mindezen ünnepélyek alkalmával a kivezényelt rendőrközegek intézkedéseihez mindenben alkalmazkodjék, az uttest közepét el ne foglalja és a rendőrség által szükségkép elzárandó területekre való behatolása által az ünnepélyek zavartalan lefolyását ne akadályozza.

Rudnay Béla s. k.,
főkapitány.

Bécs, szept. 26.

A román királyi pár este ide érkezett; a pályaudvaron a román követ és neje, a román követség és a román konzulátus tagjai fogadták. A királyi pár rövid cerclet tartott és aztán udvari fogaton az „Imperial" szállóba hajtatott.

—

— *Az udvar köréből.* A király tegnap reggel 8 órakor a Szent-Zsigmond-kápolnában csendes misét hallgatott, melyet *Vézinger* Károly apát mondott. Mise után a király visszavonult belső termeibe. — *Ferencz Ferdinánd* főherczeg és *Ottó* főherczeg nejével, *Mária Jozefa* főherczegnővel tegnapelőtt elutaztak Budapestről Bécsbe. Szeptember 28-ára, a román királyi pár érkezése idejére azonban minden valószinüség szerint viszszatérnek a fővárosba.

— **A fiumei hajókatasztrófa.** Dr. Gaal Tibor miniszteri tanácsos és kormányzóhelyettes — mint Fiuméből nekünk táviratozzák, az államvasut gyorsvonatával tegnap reggel a fővárosba utazott. Az «Ika» gőzös összeütközése alkalmával elpusztultak száma megint négygyel szaporodott. A tegnapi nap folyamán a rendőrségnél bejelentettek: Btazevich János jagorjei 12 éves fiu, Padjen Jakab és György Cruából és egy olasz alattvaló Gisondó Ferencz Bariból, kik mind a négyen szintén az elsülyedt gőzősön voltak és a mai napig fel nem találtattak. Elpusztulások tehát kétséget alig szenved. A hajón az eddigi megállapitások szerint összesen 52 személy volt és pedig 9 egyén legénység és 43 utas; ezeknek fele megmenekült, másik fele elpusztult. A legénység egy matrózfiu kivételével, teljes számban megmenekült. Az «Ika» kapitánya még a hajó elsülyedése előtt csónakba ugrott. Ez jellemzi a legénység csuf magatartását legjobban. A parancsnok rendes vizsgálati fogságban van és a vizsgálat megszakitás nélkül folyik. A vallomások a kapitányra, az «Ika» parancsnokára nézve mindinkább terhelők és sulyosbitók és majdnem biztosra vehető, hogy ő az összeütközésnek kizárólagos okozója. Az emelési munkák folynak. Tegnap délelőtt a kikötő közelében két holttestet találtak. A törvényszéki bizottság megállapitotta, hogy az egyik egy régi, már 2—3 hó óta a vizben fekvő hulla, mig a másik egy tegnap óta eltünt cselédleány holtteste. Mindkettőt a temetőbe szállitották. Az emelés czéljából az «Ika» gőzös körül csavart lánczok középsője az emelés megkezdésénél kicsuszott, miért is az emelés e láncz ujból való megerősitéséig abban hagyatott. A megerősités után az emelés folytatva lesz. A viz alatti munka a nagy mélység folytán igen nehéz. Az időjárás kedvező.

— ***A horvátországi zavargásokhoz.*** Szjeniczákban az oly borzasztó módon meggyilkolt telekkönyvvezetőnek Cvijanovic György temetése — mint egy távirat jelenti — tegnap *országos költségen* a közönség óriási részvétével a kormány és a hatóságok képviselőinek jelenlétében ment végbe. Mily nagy fokot ért el a felizgatott tömeg bestialitása, arról tanuskodik a következő jelenet, melyet a szavahihető szemtanuk igazolnak. A három áldozat egyike, Djakovics sebeiben fetrengve borzasztó fájdalmakkal kinlódott a földön. Egy arra menő paraszt asszonytól elhaló hangon vizet kért s az asszony, a halállal vivódót káromlással megrugta. A Magyarország elleni izgatás, daczára a letartóztatásoknak, még azokban a kerületekben is tart, *a hol a statáriumot kihirdették.* Remélik, hogy az erélyes intézkedéseknek meg lesz a sikere.

— **Kivilágitás a király tiszteletére.** A mint nyilvánossá lett a király nemzeti ajándéka, a főváros közönsége azonnal módját kereste, hogy miként adhatna legjobban külsőleg is kifejezést hálájának a koronás uralkodó iránt. Hatóságoknál, egyesületeknél és magántársaságokban is fölmerült a király tiszteletére rendezendő kivilágitás eszméje s ugy volt, hogy a tervet a tegnapi vasárnapon hajtják végre. Ámde az idő rövidsége miatt a kivilágitásra nem lehetett volna elkészülni s e miatt nem lett volna olyan nagyszabásu, a mely a királyi leirathoz és magához a főváros közönségéhez méltó. A polgármester vasárnap délután falragaszokon a következő hirdetményt tette közzé:

Értesitem a székes főváros polgárságát, hogy az *ő császári és apostoli királyi felségének* e hó 25-én kelt legmagasabb elhatározása alkalmából tervezett kivilágitás nem ma, vasárnap este, hanem a székes főváros törvényhatósági bizottsága által tartandó rendkivüli közgyülés napján lesz, a mely nap ideje korán közhirré fog tétetni. Budapesten, 1897. évi szeptember hó 26-án.

Márkus József s. k.,
polgármester.

— ***Helfy Ignácz betegsége.*** *Helfy* Ignácz képviselő állapotában az utolsó nap folyamán semmi lényegesebb változás nem állott be. Minthogy a beteg ereje egyáltalában nem csökkent s lázai nappal nincsenek, remélhetőleg szivós természete ezuttal is győzedelmeskedni fog a betegség fetett. Orvosai és családja a leggyöngédebb ápolásban részesitik az öreg urat s felváltva folyton mellette vannak. Az ősz hazafit tegnap *Enyedy* Lukács kereste fel, a kivel hosszabb ideig elbeszélgetett az utóbbi napok eseményeiről.

— **A praktikus német császár.** Megirtuk a napokban, hogy gróf *Eulenburg*, a német császár udvari főmarsallja, a császár megbizásából és számlájára bevásárlásokat tett a kereskedelmi muzeum házi ipari bazárjában. Az intézet igazgatósága előre látta, hogy a gróf oda fog jönni, s intézkedett, hogy a főmarsall, bármikor jönne a bazárba, együtt találja ott mindazokat a magyar házi ipari készitményeket, melyeket távoli országokban is bámulnak, mint a müiparba vágó tüneményes különlegességeket. Az udvari marsall több izben nagy elragadtatással szólt az eléje rakott gyönyörü varottasokról és himzésekről, de bevásárlásaiban bizonyos tervszerüséggel az egyszerübb tárgyak közül válogatott és pedig főleg olyanokat, melyek inkább kommersz-áru jellegüek és a nagy közönségnek való házi ipari czikkek mintái gyanánt szolgálhatnak. Ugy látszik, a német császár a magyar házi ipar iránti érdeklődésében gyakorlati czélokra gondolt.

— ***A pseudo-főherczeg letartóztatva.*** A nagy port vert rejtélyes eset, a melybe egy főherczeg nevét keverték be, mint most értesülünk, váratlan fordulatot vett. A berlini „Localanzeiger" jelenti Lüttichből, hogy *tegnap ott Behrendet elfogták*, miután a rendőrséget értesitették, hogy Behrend *Hussmann* Máriával Lüttichbe érkezett, a hol Behrend előbb lakott. A rendőrfőnök magához hivatta Hussmann Mária fivérét és szembesitette vele Behrendet és az előbbit. A fivér felismerte Behrendben nővére elcsábitóját. Behrendet hamis név viselése miatt tartóztatták le. Hétezer frankot találtak nála, a mely összeg Hussmann Mária tulajdona. Hussmann Mária fivérével Kölnbe utazott. Itt azt mondják, hogy nem kelt egybe Londonban Behrenddel. A szerelmes pár a szállodában *Hertel* néven volt bejelentve. A „Journal de Liége" pedig azt jelenti, hogy Behrendet és Hussmann Máriát a rendőrség és Mária egyik fivére egy szállodában találta meg, a hol Behrend Hertel név alatt jelentette be magát. A pár Londonból jött és kijelentette, hogy Londonban nem kelt egybe. Abból a 10.000 frankból, a mit Hussmann Mária magával vitt, még 7000 frank megvan. Hussmann Mária fivére kiséretében Essenbe utazott, mig Behrendet letartóztatták. Hamis név viselése miatt fogják törvényszék elé állitani és aztán a határra tolonczolják.

— **A «mágnás mükertésze.»** *Hojszák* Ferencz czeglédi származásu «mükertész volt csendőrőrsvezető, mint tudósitónk jelenti, állitása szerint azzal a feltett szándékkal látogatott el Sátoralja-Ujhelybe, hogy ott feleséget keressen. Azt beszélte fünek-fának, hogy Kis-Várdán egy főrangu családnál, több ezer forintot jövedelmező alkalmazást kapott, mint mükertész, melyet csak ugy foglalhat el, ha előbb megnősül. Egy leányzónak nagyon megtetszett a csinos külsejü férfi, hajlandónak mutatkozott hozzámenni, s csakhamar az eljegyzés is megtörtént. A boldog menyasszonyt annyira elragadta a «mágnás mükertészének» viselkedése, hogy összes megtakaritott pénzét átadta neki. Három napi együttlét után azonban a vőlegény egyszerüen faképnél hagyta imádottját, mire az a rendőrségnél feljelentette. A rendőrség még idejében elcsipte, s megtudta azt is a czeglédi kapitányság táviratából, hogy Hojszák soha sem volt mükertész, hanem csak közönséges szélhámos.

— *Tüz a tengeren.* Borzalmas szerencsétlenség hirét hozza Pétervárról a táviró. E hó 20-án Ufa közelében hajnali négy órakor az „Admiral Gervais" nevü 200 utast vivő személy-gőzös géphelyiségében horgonyzás közben tüz ütött ki. A tüz álmukban lepte meg a hajó személyzetét és az utasokat. A pánikot növelte, hogy az uszó hajó eltávozott a parttól, hogy ne veszélyeztesse a szomszédos hajókat. Sokan menekülni próbáltak és a tengerbe ugrottak. Többen vizbe fultak és számosan égési sebeket szenvedtek. Két ember halálát lelte a tüzben. A szerencsétlenség áldozatainak száma még nincs megállapitva.

— **Emberbarátok figyelmébe.** A vakok budapesti országos intézetének igazgatósága felhivja a nagyközönség figyelmét arra a körülményre, hogy a vakok budapesti országos intézete iparosmühelyeiben, gyár-utcza 8. szám alatt, a szék- és kosárfonó, valamint kefekötő munkákat elvállalnak, ugyszintén ott ez iparágakban készült czikkek vásárolhatók. A ki ott vásárol, nemcsak szolid és jó munkát kap, hanem emberbaráti kötelességet is teljesit.

— **Gyilkos pék.** Több éve már annak — irja nagybecskereki levelezőnk, — hogy Szent-Hubertről világgá ment *Melkuhn* Ferencz pékmester, mert folytonos czivakodásban élt a feleségével, meg az anyósával, s mint maga szokta volt mondogatni «jobb világ» után vágyik. Ez idő alatt bejárta az egész Délvidéket s csak a napokban került haza teljesen megbékélve önmagával. Otthon azonban más állapotok voltak már. Az asszony, a ki ugy tekintette eltünt férjét, mintha meghalt volna, közös háztartásba lépett egy fiatal emberrel s mikor a férje régi jogaira kezdett hivatkozni, szembeszállott vele a felesége, meg az anyósa s kijelentették, hogy a házba be ne tegye a lábát, ha kedves az élete. Melkuhnt végtelenül elkeseritette ez a nem várt fogadtatás és meg volt róla győződve, hogy mindennek csak az anyós az oka. Ezért boszura határozta el magát. Megleste tegnap reggel az öreg asszonyt az utczán s utána sompolyogva, egy nagy konyhakést vágott a hátába. Az asszony összerogyott, mire Melkuhn a saját nyakának szegezte a kést és elvágta a torkát. Azután vértől boritva, elvánszorgott a temetőbe, a hol összerogyott. Most élet és halál között lebeg. Levelet hagyott hátra, melyben ama reményének ad kifejezést, hogy talán mégis csak eljut a «jobb világba.»

— **Leányrablás.** Nagybecskerekről irja levelezőnk: Még a tizedik faluból is bomlottak a legények *Csonka* Gavrila egresi oláh parasztgazda tizenhét éves szép leányáért, a fekete szemü Agatáért. Nem lehet tehát csodálni, ha a paraszt szépség megbabonázta a székesuti aranyifjuság vezérének, *Vunturu* Petrunak is a szivét. A szegény szolgalegény halálosan beleszeretett Agatába, a ki azonban hallani sem akart a fiu szerelméről, mert jobb partit várt. A fiut a kosár nem hütötte le, de más eszközhöz fordult, a mely épen nem szokatlan a torontáli oláhok között. Tegnapelőtt este, mikor a leány kint állt a kapujok előtt, egyszerre előtte termett három fiatal legény, a kik megragadták Agatát, kendővel betömték a száját s ölbekapva kivitték a község határára. Innét kezdve ugy vonszolta a három legény, köztük Vunturu is, a szegény gyermeket a kukoriczáson keresztül, hogy ne találkozzanak senkivel. A borzasztóan megkinzott leány szánalomraméltóan nézett ki; ruhái le voltak szakadva, egész teste vérzett, a mint elrablóival viaskodott. Alig érkezett azonban haza a szerelmes legény a leánynyal, ott várta már a csendőrség ölelő karja. Vunturut letartóztatták, Agatát pedig visszavitték a szülőihez.

—

= **Az ácsok bérmozgalma.** Az ácsok tegnap délután 3 órakor gyülést tartottak a király-utcza 89. szám alatt levő vendéglőben, hogy bérmozgalmuk ügyében tanácskozzanak. A sztrájkot ugyan még nem mondották ki, de ha e héten megegyezés nem jön létre a mesterek és segédek között, valószinüleg kitör a bérharcz. A gyülésen Milasek József elnökölt. Első szónok volt *Bednarik* Albert, a ki ismertette a mesterek válaszát a benyujtott követelésekre. A minimális munkabért a mesterek nem hajlandók megadni, mert ez szerintük a jobb munkások hátrányára volna. Bérjavitást már azért sem adnak, mert az anyag jelenleg igen drága. Beleegyeznek abba, hogy szombaton a bérfizetésnél már négy órakor szüntessék be a munkát, de a négytől hét óráig terjedő időszakra 23 krajczár óradij helyett óránkint csak 5 krajczárt hajlandók fizetni. Nem fogadják el a szakegyleti közvetitést sem, mert a segédek nem kötelesek tagjai lenni a szakegyletnek s igy esetleg nem kapnának munkást; közvetités pedig eddig sem volt. Végül a munkások azon követelését, hogy május elsején munkaszünet legyen, elfogadják ugyan, de ezen napra nem adnak fizetést. A munkások e válaszszal nem voltak megelégedve, de a sztrájkot most még nem mondották ki, mert csütörtökön ujabb tárgyalás lesz s remélik, hogy a mesterek engedékenyebbek lesznek s a tárgyalás eredményét egy gyülésen fogják a munkásokkal tudatni. Safranek István tolmácsolta ezeket németül s még többen szólaltak fel, mindannyian összetartásra és szervezkedésre buzditván a munkásokat. A gyülés öt órakor teljes rendben oszlott szét.

= **Árviz az utczán.** A vizmüvek tekintetes igazgatósága — noha önkéntelenül — majdnem minden hónapban nagy árviz ünnepélyt rendez a főváros közönségének. Hol itt, hol amott repednek meg a vizvezeték főcsövei, a melyekből az előtörő vizsugarak alámossák ez utcza burkolatát, ugy hogy a kövezet beszakad s valóságos csoda, hogy szerencsétlenség nem történt még egyszer sem. Mindössze csak annyi, hogy a közönség egy-két napig nem kap a házakban vizet, s a fővárosnak pedig egynehány ezer forintot kell kiutalványozni a rosz csővek kiigazitására és az utak helyrehozására. Tegnap, vasárnap délelőtt ismét nagy csőrepedés volt a Teréz-körut és a király-utcza sarkán s az előtörő hatalmas vizoszlop egy percz alatt elárasztotta a körut e részét és a mellékutczákat iszapos, szennyes hullámokkal. A csőrepedés kilencz óra tájban történhetett s a viz mintegy másfél óra alatt alá mosta előbb a makadam, azután a czement-réteget. Féltizenegy óra után pedig a magyar fém- és lámpaárugyár részvénytársaság üzlete előtt a kocsi uton nagy robajjal beszakadt a kövezet, mintegy hat négyzetméternyi területen. A méter szélességben előtörő vizsugár csak ugy dobta ki egymásután a kőkoczkákat helyeikből s az emberek rémülten szaladtak el a veszedelmes helyről. Éppen hat napja, hogy a német császár a közönség sürü sorfala közt vonult be ezen az uton és nehány nap mulva a román királyi pár fog ugyanott elhaladni, ha ugyan addig helyre tudják hozni a bajt s nem lesz ujabb csőrepedés. Valóban diszes látvány lenne, ha az udvari fogatok előtt egyszerre csak szökőkut törne elő a tátongó mélységből. Hanem bajosan okozna kellemes meglepetést királyunknak és a felséges vendégeknek. A viz természetesen az üllői-ut felé haladó villamos vasut vágányait is tönkretette s mindenféle közlekedés több órára fönnakadt. A környéken nagy néptömeg gyült össze a vizvezetéki látványosságra s a veszedelem hirére csakhamar megjelentek *Márkus* József polgármester, *Haberhauer* alpolgármester és *Rudnay* Béla főkapitány. Még előttük érkeztek meg *Szabó* Károly VI-ik kerületi elöljáró, *Szilágyi* kerületi mérnök és *Urs* rendőrtanácsos. Azután *Kajlinger* Mihály vizvezetéki helyettes igazgató és *Basch* Ágoston főmérnök. Az első teendő az volt, hogy a nyugati pályaudvarnál és a kerepesi utnál a főcsöveket elzárattak s igy azután a vizömlés az utczán lassankint megszünt. A házakban pedig egyszerre nem adtak vizet a csapok. Ez az utóbbi körülmény igen kellemes mulatság volt a két városrész lakóinak, mert viz hiányában sehol sem főzhettek ebédet. Legfölebb a korcsmákban, a melyek pinczéiben — a rossz nyelvek állitása szerint — mindig van egy kis viz tartalékban. A hatóság azután körülkerittette a beomlott területet s a polgármester negyven munkást rendelt ki, hogy a helyreigazitást azonnal megkezdjék. A munkásokat éjjel másokkal váltották fel s ezek fáklya fényénél dolgoztak, hogy az uttestet legkésőbb holnapig tetjesen rendbe hozzák. Hogy a gyakori csőrepedéseknek mi az oka, azt a nagy közönség nem egészen alaptalanul ugy magyarázza, hogy a vizmüvek épitésénél tudatlanul jártak el és a vállalkozó urak iránt tulságos bizalommal viseltettek az illetékes körök. Az illető szakértők pedig olyas magyarázatot adnak, hogy alsó talaj meglazult és a csövek, miután nincsen szilárd támpontjuk, nem birják el a fölöttük levő, meg nem lazult föld tömeget. Hogy ez mikép lehetséges, azt csak a szakértők tudják.

= **A férj merénylete.** Vakmerő gyilkossági kisérletet követett el szombaton este egy elvetemült napszámos ember. *Berta* István napszámos, feleségével született *Borbás* Zsuzsánnával már rég óta rossz viszonyban élt, a minek az lett a vége, hogy külön váltak. A munkás tegnap este váratlanul fölkereste volt feleségét s valami ürügy alatt átcsalta Ó-Budára. Jó ideig sétálgattak ott a Duna partján, a mikor a hajógyár közelében Berta megragadta a mellette gyanutlanul haladó asszonyt, s a meredek partról a Dunába lökte. Véletlenül a jelenetnek tanuja volt *Lesko* Károly halász és egy másik társa s ezek nyomban a fuldokló asszony után eveztek. Sikerült is Borbás Zsuzsannát megmenteni, ugy, hogy komolyabb baja nem történt. Mire partra érték vele, a merénylő már elmenekült. Az asszonyt beszállitották a Szent János kórházba, volt férjét pedig a rendőrség most keresi. Hogy mi indithatta a munkást a gyilkossági kisérletre, biztossággal nem lehet tudni, mert az asszony még eszméletlenül fekszik s nem lehet kihallgatni. Ismerősei ugy mondják, hogy Berta még mindig szerelmes volt feleségébe, s miután ez nem akart többé visszatérni hozzá, féltékenységből akarta elpusztitani.

= **Gyermekgyilkos anya.** *Hölczl* Mária 19 éves budafoki születésü cseléd tegnap reggel a gyorskocsi utcza 3. számu házban, szolgálati helyén egy fiu gyermeknek adott életet. Hogy szégyenétől meneküljön, az ártatlan csecsemőt megfojtotta s a ház egyik félreeső helyére dobta. Tette csakhamar kiderült, mire a rendőrség letartóztatta s bevitette a rabkórházba. A testben-lélekben összetört anya beismerte szörnyü tettét és szerencsétlenségével védekezik.

= **Heremagvakat** külföldi számlára legmagasabb árban vásárol *Reich Jenő és Társa*, gabona- és termény-bizományi osztálya Budapest, Károly-körut 3. sz. Mintázott ajánlatok kéretnek.

Az osztrák miniszterelnök párbaja.

Az osztrák parlamentárizmus történetében eddig páratlan eset, hogy — mint tegnapelőtt történt — egy miniszter, a parlamenti eseményekből kifolyólag egy képviselővel párbajt vivjon, — érthető tehát, hogy Bécsben tegnapelőtt másról sem volt szó, mint *Badeni* miniszterelnök és *Wolf* képviselő párbajáról. A lovagias affaire hire déltájban szivárgott a közönség közé, de ekkor azután villámgyorsan terjedt. Rövid idő mulva tele volt a hirrel minden kávéház, minden hivatal és már a kora délutáni órákban Bécsen kivül, a közeli fürdőhelyeken és városokban is tudták. Nagy mennyiségben érkezett a belügyminiszteriumba, valamint a lapok szerkesztőségeibe a sok távirat, a melyben mind a miniszterelnök hogylétéről tudakozódtak.

Badeni miniszterelnök — mint már emlitettük — a párbaj előtt pár órával taviratot intézett a *királyhoz*, melyben előadta a történteket és engedélyét kérte a párbajra. A király nem mondott ellent és igy megtörtént a párbaj, a melynek lefolyását már részletesen ismertettük. Mihelyt a párviadalnak vége volt, Badeni ujra táviratot menesztetett a királyhoz, tudtára adva az eredményt. A király erre *meleg barátságteljes részvétét* közöltette a sebesült miniszterelnökkel, egyszersmind elrendelte, hogy gróf Badeni állapotáról vagy az állapot változásairól folyvást értesitsék.

Ez meg is történt és a király a tegnapi nap folyamán több izben kapott táviratot Badeni környezetétől.

A megsebesült miniszterelnök iránt Bécs társadalmában óriási részvét nyilvánul. A belügyminiszteri palota, a hol Badeni lakik, szombaton egész délután valóságos bucsujáró hely volt. Az első kondoleálók között voltak a miniszterelnök ellenfelének segédei: ***Lemisch*** és dr *Sylvester* képviselők. Gróf ***Goluchowski*** külügy-

miniszter nejével együtt jelent meg a miniszterelnök lakásán, hol később megjelentek az összes osztrák miniszterek, továbbá *Krieghammer* közös hadügyminiszter, gróf *Kielmansegg* helytartó, gróf *Nigra* olasz nagykövet, továbbá az urak házának számos tagja: köztük *Dumba*, gróf *Kuenburg*, báró *Bahnhaus* stb. *Lueger* polgármester is leadta névjegyét. Később a palota portásánál iveket tettek ki, melyek csakhamar megteltek a tudakozók aláirásaival. A legelső aláirók között volt *Taaffe* Irma grófné, a volt osztrák miniszterelnök özvegye. Délután négy óráig közel 200 részvéttávirat érkezett.

Hogy az ifjucseh képviselők részvétiratot intéztek a miniszterelnökhöz, arról már megemlékeztünk. Kivülök részvétiratot intéztek gróf Badenihez a lengyel klub és a konzervativ nagybirtokosok is, biztositva a miniszterelnököt «mély és benső részvétükről». Ezenkivül a lengyel klubnak majdnem minden Bécsben időző tagja személyesen is megjelent a miniszterelnök lakásán és beadta névjegyét. A lengyel klub részvétiratát vivő küldöttséget a miniszterelnök nevében dr. *Wiener* lovag osztályfőnök fogadta.

Részvétiratot intézett a miniszterelnökhez a cseh-klub is. Cseh nyelven van megszerkesztve és a klub összes tagjai aláirták.

Badeni miniszterelnök a parlamenti bizottság tagjait, a kikkel tegnap délelőtt tanácskoznia kellett volna, délutánra magához hivta. A meghivottak azonban, kimélni akarva a miniszterelnököt, nem mentek el.

A mi a miniszterelnök hogylétét illeti, az nem mondható veszedelmesnek. A fájdalmak ugyan még nem szüntek meg, de az állapot ezért nem ad aggodalomra okot. Éppen e miatt az orvosok nem is adtak ki bulletineket. Gróf Badeni az egész szombat délutánt nyugodtan töltötte. Többnyire családja tagjaival valamint a látogatókkal beszélgetett és e közben folyton szivarozott. Gróf *Badeni* Szaniszló tartományi marsal — mint emlitettük — mihelyt a párbajról hirt vett, még szombat délután Bécsbe utazott és jelenleg a miniszterelnök vendége.

Wolf képviselő, Badeni ellenfele a tegnap este tartott ülésen nem volt jelen. Ő ugyanis a párbaj után elutazott *Rochlitzbe*, hogy az ottani választók gyülésén részt vegyen.

Bécs, szept. 26.

Badeni miniszterelnök állapota a körülményekhez képest igen jó. Éjjel ugyan nem aludt nyugodtan, de sebláz nem lépett föl. A miniszterelnök ma elhagyta ágyát és folytatja a kormány ügyeinek vezetését. Bulletineket nem adnak ki. A gyógyulás valószinüleg 14 napig fog tartani. Ő felségét naponta táviratilag értesitik a miniszterelnök állapotáról. Rainer főherczeg ma táviratilag tudakozódott a miniszterelnök hogylétéről. A nap folyamán sokan tudakozódtak a miniszterelnöki palotában a beteg állapotáról. A miniszterelnök állapota felől részint táviratilag, részint levélileg, részint pedig személyesen tudakozódtak a közös miniszterek, az összes osztrák miniszterek, Bánffy miniszterelnök, Jósika és Fejérváry miniszterek, a tartományi főnök, az állami és udvari méltóságok, báró Chlumeczky, báró Beck táborszernagy, a vezérkar főnöke, számos magasrangu hivatalnok innen és a vidékről, dr. Lueger polgármester, Auersperg, az urakházának alelnöke a ház alkotmányos pártjának nevében, az urakházának számos tagja, dr. Kathrein, a képviselőház elnöke, számos képviselő, az arisztokráczia sok tagja stb.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

Paulay Ede emlékezete.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Három évvel ezelőtt a magyar müvészvilág egy koporsót kisért ki a temetőbe. *Paulay* Edének, a nemzeti szinház felejthetlen érdemü igazgatójának hült tetemei pihentek benne, a melyet azután átadtak az anyaföldnek. Azóta csak a sirdomb fölé ültetett virágok és az elhervadt koszoruk szalagjai hirdették, hogy a ki alattuk nyugszik: a magyar müvészetnek kedves emlékü halottja. De a virágok, ha eljön az ősz, elhervadnak és az arany fölirásu szalagokat is mihamar megemészti az idő s azért a kegyelet márványemléket emelt annak a férfinak sirdombja fölé, a ki voltaképen nem egy szinháznak, hanem az egész magyar szinmüvészetnek igazgatója volt. Ennek a siremléknek leleplezési ünnepélyére gyültek tegnap össze ismét a magyar müvészvilág tagjai.

A temető baloldali, utolsó táblájának első sorában emelkedik a fekete márványból faragott obeliszk, közepén Paulay Edének fehér márványból vésett mellképével. Alatta a név:

Paulay Ede
1836—1894.

Majd lentebb ez a néhány sor.

Az eszmék erősbek
A rossz anyagnál.
Ezt ledöntheti erőszak,
Az örökké élni fog!
Madách.

Három órára, mire a kegyeletes ünnep kezdete ki volt tüzve, nagy közönség gyült egybe a lepellel boritott sirhalom köré. Közvetlen előtte álltak föl *Perczel* Dezső belügyminiszter, *Huszár* Kálmán szinházi kormánybiztos, gróf *Festetits* Andor a nemzeti szinház, *Ditrói* Mór és *Faludi* Gábor a vigszinház, *Vedress* Gyula az orsz. szinészegyesület, *Káldy* Gyula a magy. kir. operaház, *Váradi* Antal az orsz. sziniiskola igazgatója, *Ábrányi* Emil és *Jakab* Ödön a Kisfaludy-társaság, *Prém* József a Petőfi-társaság képviseletében. Azonkivül pedig *Szlávy* György Paulay legjobb barátja.

Azután a nemzeti szinház tagjai csaknem teljes számban: *Márkus* Emilia, *Jászai* Mari, *Prielle* Kornélia, *Lendvayné Fáncsy* Ilona, *Csillag* Teréz, *Helvey* Laura, *Cs. Alszeghi* Irma, *Ráthonyiné Maróthy* Margit, *Vizváriné, Abonyiné, Tóthné, Györgyné, Keczeri* Irén, *Zilahi* Gyuláné s az ujabb müvész generáczió hölgytagjai s a szini iskolák növendékei. A férfiak közül: *Szigeti* József, *Náday, Szacsvay, Gyenes, Szigeti* Imre, *Császár, Pálfi, Zilahi, Vizvári, Tóth* Lajos főrendező, továbbá *Gál, Balassa* és *Ráthonyi* a vigszinház tagjai képviseletében. Paulay Ede özvegye *Adorján* Berta bátyjával *Adorján* Sándorral jelent meg. Az ünnepet gróf *Festetits* Andor igazgató beszéde nyitotta meg, a ki lelkes szavakban méltatta Paulay érdemeit. Beszédét igy fejezte be:

Itt áll az emlék, márvány-obeliszk! Rávésve az ő neve: halhatatlan név: *Paulay Ede!* Tudja mindenki, a kit a nagyok iránt érzett kegyelet vezérlett ma ide az emlékkel jelölt sirhoz, tudja a nagyközönség, tudja az egész müvelt Magyarország, ki volt Paulay Ede! De legjobban tudjátok ti, nemzeti szinházunk tagjai, tanitványai, gyermekei, ki volt ő a magyar szinmüvészetnek, az intézetnek, a melynek szolgálatában álltok, és ki volt ő tinéktek!

Rajongó szeretetetek, hálátok, kegyeleteknek legméltóbb tolmácsolói ti magatok lehettek csak s ezért átadom a szót a müvészi személyzet választott szónokának!

A beszéd közben lehullt a lepel az emlékkőről, a melyet a nemzeti szinház tagjai adományaiból állitottak fel. Ezután *Somló* Sándor lépett elő, remek beszédet mondva. Ismertette, hogy Paulay volt az, a ki a nemzeti szinháznak uj müvészgárdát teremtett. Ez a müvészgárda meg fogja őrizni a Paulay elveit és hagyományait, mint szent hitet és biztositékát annak, hogy a nemzeti szinház a magyar nyelvnek és a nemzeti eszmének mindenha első őre s a legmagasabb müvészetnek fényes temploma lesz. «A hála és kegyelet virraszt emléked felett» fejezte be beszédét Somló és reá tette a kőre a nemzeti szinház tagjainak babérkoszoruját. Utána *Gál* Gyula, a vigszinház és *Vedress* a szinészegyesület nevében helyeztek koszorut a sirra s az ünnep véget ért. A müvészek és müvésznők szét széledtek, voltak, a kik meglátogatták a régi gárda elhunyt tagjainak sirját. Némelyiken már nincsen virág s a babérkoszoruknak sincsen nyoma. Jó szokás az, hogy márvány követ emelnek a sirok fölé.

SPORT.

— **Országos athletikai versenyek.** A Budapesti tornaklub athletikai viadalainak tegnap volt második napja. A küzdelmek főszámait a Magyarország bajnoksági versenyei képezték, a melyek közül a 200 méteres sikfutás bajnokságát *Speidl* Zoltán, a M. U. E. tagja, a diszkoszvetési bajnokságot *Bauer* Rezső a B. T. C. tagja nyerte meg. Feltünést keltett, hogy a M. U. E. tagjai számos versenyt nyertek meg. Ugyanis nem kevesebb, mint 8 első, 3 második és 4 harmadik dijat vittek el. A versenyek rendezése kifogástalan volt, a mi különösen Iszer Károlynak, a B. T. C. müvezetőjének érdeme. A helyreállitott millennáris pálya is teljesen megfelelt a kivánalmaknak. A versenyen nagyszámu és előkelő közönség volt jelen. A versenybiróság a következőkép alakult meg: Elnökök: dr. Leövey, dr. Ottó, Porzsolt Gy. Versenybirák: Bláthy O. T., Iszer K., czélbiró: Balogh H.: időmérők: Colland F., Steiner H., inditó: Kutassy V., pályabirák: Klein H. J., Stoble F., Stursa K., Réty M., versenytitkár: Kankovszky V. A versenyek lefolyása a következő volt: I. *Sikfutás.* 100 yard (91·4 m.) 1-ső előfutam: 1. Kerényi P. (M. U. E.) 11 mp. 2. Harsady J. (B. T. C.) 3. Ramaszeder P. (B. T. C.) 2-ik előfutam. 1. Schubert E. (M. U. E.) 10 4/5 mp. 2. Speidl Z. (M. U. E.). 3. Kardos M. (M. U. E.) *Döntő futam.* 1. Schubert Ernő (M. U. E.) 10 3/5 mp. 2. Rerényi P. (M. U. E.) 3. Kardos M. (M. U. E.)

II. *Sulydobás a távolba.* 1. Szilágyi Gy. (H. M. V. T.) 18·82 m. 2. Gaál D. (H. M. V. T.) 3. Strasser U. (M. U. E.)

III. *Magyarország bajnoksága 200 méter sikfutásra.* Elsőnek aranyérem, bajnoki szalag, czim és tdij. 1-ső előfutam: 1. Speidl Z. (M. U. E.) 25 mp. 2. Kerényi P. (M. U. E.) 3. Guttmann A. (B. T. C.) 2-ik előfutam: 1. Harsadi J. (B. T. C.) 25 1/5 mp. 2. Rupp J. (O. T. E.) 3. Limburg E. (M. U. E.) *Döntő futam.* 1. Speidl Zoltán (M. U. E.) 24 3/5 mp. 2. Kerényi P. (M. U. E.) 3. Zimburg E. (M. U. E.)

IV. *Sikfutás fél angol mértföldre.* 1. Malcsiner Gy. (M. T. K.) 2. Peninger B. (M. U. E.) 3. Szüts A. (M. U. E.)

V. *Magyarország bajnoksága távolugrásra.* 1. Schubert E. (M. U. E.) 5·92 m. 2. Gajzágó T. (B. T. C.) 3. Kakas M. és Griller holtversenyben.

VI. *Magyarország bajnoksága magas ugrásra.* 1. Frey F. (O. T. E.) 1·70 m. 2. Sasse K. (O. T. E.) 3. Sajó A. (B. T. C.)

VII. *Rudugrás.* 1. Kakas Gy. (M. T. K.) 2. Barlgi (B. T. C.) 3. Sasse K. (O. T. E.)

VIII. *Magyarország bajnoksága diszkoszvetésre.* 1. Bauer R. (B. T. C.) 30·5 m. 2. Szilágyi Gy. (H. M. V. T.) 3. Czettner (M. U. E.)

IX. *Sulyemelés.* 1. holtversenyben *Weisz* és *Bauer* R. (B. T. C.). 100 kg.-ot emeltek. 2. Horváth I.

X. 1/4 *angol mértföldes gátfutás.* 1. Poktinger N. (O. T. E.), 2. Barlai O. (B. T. K.), 3. Ruda Gy. (O. T. E.).

XI. *Staféta-futás.* 200 méter. Csapatok felváltó versenye. Minden versenyző 100 métert fut. 1. a M. U. E. csapata (Speidl Z., Schubert, Kerényi, Zimburg). 2. a B. T. C. csapatja.

XII. *Vigaszverseny. Sikfutás, 100 yard.* 1. Guttmann A.

A versenyek után dijkiosztás és kedélyes társasvacsora volt.

— **Tokio** a budapesti *Lovaregyleti dijban*, mely október 3-án kerül döntésre, nagyon valószinüleg indulni fog. Sulya teljesen konveniál a kiváló telivérnek, a mennyiben 65½ kg. terhet kell vinnie. Csak ezen győzelme után viszik ki Angliába, hol több kisebb versenybe fog részt venni.

— **Proponentet** uj tulajdonosa, Jékey százados a zászlók közötti versenyekben akarja kihasználni.

— **Inaska** a budapesti St. Leger-dijban biztosan indul.

Nagyvárad, szept. 26. A biharmegyei gazdasági egyesület ügető- és lóversenyének második napja is szép sikerrel folyt le. A kettős fogatok első diját (1200 kor.) gróf Tisza Kálmán nyerte. Az 1000 korona államdijat a félvér-akadályversenyben báró Pletzger Rudolf huszárfőhadnagy Mevermied lovával, a nagy akadályverseny 2000 koronáját (egyleti dij) gróf Spanochi-Vojnich Sándor Olyan nincs lovával vitte el. A vigaszversenyben (kettős fogatok) Olasz Elemér nyerte a 700 koronás dijat. A gátversenyben gróf Schönborn Grobian lova nyert ezer koronát. Az agarász-lovak versenyére kitüzött 1000 korona az egyleti dijat gyönyörü küzdelemmel gróf Tisza István nyerte Szunyogh Zoltán Rengő lovával. A lóversenyen jelen voltak gróf Pejacsevich, gróf Spanochi, báró Bethten, Beöthy főispán és Nagyvárad számos előkelősége.

— **Nagyváradi lóversenyek.** Nagy és előkelő közönség jelenlétében folyt le tegnap a nagyváradi őszi meeting első napja. Az egyes futamok a következő eredménynyel végződtek:

I. *Nagyvárad város dija.* 1000 k. 3750 m. Kettős fogatok részére. 1. Gr. Tisza K. Daru és Linda. 2. Gr. Vass J. Nora és Paulus. 3. Olasz E. Hajadon és Vércse. Résztvett 5 fogat. Tot. 2:3, 5:9. Itélet: számtalan hosszal 1-ső, ½ h. 3-ik.

II. *Bihari gátverseny.* 1000 k. 2800 m. 1. Szunyogh L. Csavargó. 2. Szunyogh Z. Fátyol. 3. Beőthy P. Rágalom. Futott 4 ló. Tot. 2:6, 5:17. Itélet: küzd. után 1 h. első, 8 h. 3-ik.

III. *Akadályverseny.* 1200 k. 4200 m. 1. Gr. Schönborn Ossi (Fibich). 2. Id. Vojnich S. Olyan nincs (tul.) 3. Gr. Pejacsevich A. Tilinkó (tul.) Futott 5. Tot. 2:4, 5:10. Itélet: ½ h. kanterben első, 3 h. 3-ik.

IV. *Bihari-dij.* Hcp. 1000 k. 5000 m. Kettes fogatok. 1. Gróf Tisza K. Linda és Daru, 2. Dobosy K. Csillag és Csárdás, 3. Nadányi P. Vihar és Sárkány. Tot. 2:2, 5:5. Itélet: bizt. 3 h., a 3-ik a versenyt föladta.

V. *Félvér-gátverseny.* 1090 k. 2400 m. 1. Gróf Bethlen K. Hegyes (tul.), 2. báró Pletzger R. Nevermind II. (Fibich), 3. báró Szentkereszthy P. Makacs (tul.) Futott 6 ló. Tot. 2:11, 5:28. Itélet: biztosan fejhosszal első, 3 h. 3-ik.

VI. *Sikverseny.* 1000 k. 1600 m. 1. Rohonczy L. Klarinét, 2. Hummel M. Griff. Mischna, mely 12 h. érkezett be elsőnek, ugyszintén Aristotelest és Risicot pályavesztés miatt diszkvalifikálták. Tot. 2:14, 5:35. Futott 7 ló.

VII. *Ménesdij.* 1000 k. 2800 m. 1. Gróf Tisza I. Dali (tul.), 2. Nadányi P. Hetyke (tul.), 3. Szunyogh P. Vándor (Beőthy P.). Futott 5 ló. Tot. 2:4, 5:10. Itélet: Kanterben 3 hosszal első, 1 h. 3-ik. Tehát Nagyváradon (!) majdnem több ló futott *öt* versenyben, mint Budapesten *hat* futamban. Jellemző!

Budapesti őszi meeting.

— A második versenynap eredményei. —
(Az *Egyetértés* tudósitójától.)

— szept. 26.

Nagy előkelő közönséget csalt ki ma a városligeti versenypályára a verőfényes, gyönyörü idő. Mozgalmas sürgés-forgás volt észlelhető nemcsak a nagy tribünön, de a forintos helyen s még inkább a tultömött versenypálya közepén. Az élénk érdeklődés góczpontját természetesen a *hatvani dij* képezte, melyben a porosz főménest *Mummelgreis* képviselte. Vollmond tegnapi előkelő diadala nagyon is érthetővé tette azt az aggódó kiváncsiságot, mely ennek a lónak szereplése iránt megnyilvánult, annál is inkább, mert széltében-hosszában az a hir terjedt el, hogy Mummelgreis, a tegnapi győztes Vollmondnál legalább is 5 fonttal jobb. Általános volt tehát az a nézet, hogy telivéreink ezuttal sem vehetik föl sikerrel a német tenyésztés képviselőjével szemben a harczot. Valóságos meggyőződéssé érlelődött ez a vélemény akkor, a midőn a nyergelésnél e hatalmas arányokban alkotott gyönyörü küllemü telivért megpillantották, mely mellett a mieink valósággal eltörpültek. Ilyen előzmények után könnyen elképzelhető az az örvendetes meglepetés, mely *Eigentlich* váratlan győzelmét hangos üdvrivalgással honorálta. Legkitünőbb professzionátusunk remek szép s bámulatosan bravouros lovaglása aratta e szenzácziós diadalt a határozottan klasszist képviselő tehetség felett. Mert ha pártatlanul igazságosak akarunk lenni, okvetetlenül konstatálnunk kell, hogy Mummelgreis második helye csakis többszörös kitörésének s közvetlenül a czél előtt történt szerencsétlen megbotlásának tudható be. E nélkül a győzelem feltétlenül javára dőlt volna el. Azzal azonban bizvást megvigasztalhatjuk magunkat, hogy a véletlen közbejötte nélkül se tudott volna a német telivér oly könnyü győzelmet aratni, mint tegnapelőtt istállótársa s hogy mindentől eltekintve, a győztes *Eigentlich* képességeihez határozottan gratulálnunk kell tulajdonosának. — A többi futamok ugyan kevés figyelmet érdemelnek s ha a hatvani dij nem lett volna a programmon, bizony a siker legparányibb ismérvét is nélkülözte volna a mai nap, mely mezőnyök tekintetében a lehető leggyengébbek közé sorozandó. Az egyes futamok részletes lefolyása és eredményei a következők:

I. *Eladó verseny.* Dij 2000 kor. Táv. 1400 m.

1. Lov. Lederer S. *Balek* 53½ k.	Peake
2. Báró Schossberger N. Helyes 52 k.	Hyams
3. Wahrmann R. Passe la main 48½	Bulford S.
4. Mr. Lincoln Springinsfeld 48½ k.	Poole

Itélet: Biztosan nyakhoszszal első, 1 hoszszal harmadik. Tot. 5:17, 10:34, 50:122. Helyre: 25:32 és 29. A nyertest nem vették meg.

Kezdetben a Wahrmann dressz van az élen, melyet csakhamar Lederer szinei váltanak fel s Balek győztesként is halad el a czélvonalon az utolsó pillanatban erősen kilovagolt Helyes előtt. Jelöltünk Balek győzött.

II. *Handicap.* Dij 3000 kor. táv. 2000 m.

1. Gróf Andrássy T. *Jason* 55½	Barker
2. Ferdinándy B. Gála 46½ k.	Prudames
3. Dreher A. Gehst'vira 48 k.	Bulford S.
Mr. Newmarket Mirko 60 k.	Peake
Tränkel A. Millefleurs 42½ k.	Finan

Itélet: Két hoszszal könnyen első, fejhoszszal harmadik. Tot. 5:17, 10:35, 50:177. Helyre 25:38 és 37.

Jason kezdettől fogva kalauzolja társait; s bárha Gála a kis tribün előtt elfogni igyekszik, kisérlete kudarczczal végződik s csak a második helyre szorul a szépen felfutó Gehst'vira előtt. Jelöltünk Gála helyre jött.

III. *Hatvani dij.* 10.000 kor. a győztesnek, 1500 k. a másodiknak. Táv. 1100 m.

1. Wahrmann R. *Eigentlich* 52½	Adams
2. Graditzi főménes Mummelgreis 55	Ballantin
3. Gróf Dégenfeld J. Góhér 55	Barker
Gróf Andrássy T. Véletlen 55½	Pratt
Gróf Festetich T. Doge 52½	Part
Capt. Gaston Ladrone 57	Cleminson
Jankovich B. Gy. Hires leány 51	Ibbet
Báró Springer G. Pavolin 57	Hyams

Itélet: Biztosan 1 hoszszal első, nyakhoszszal harmadik. Tot.: 5:27, 10:55, 50:275. Helyre: 25:37, 33, 77.

Hamar sikerülő start után egy csomóban halad a társaság a távig, hol Góhér, Véletlen szinei mellett a legkülsőbb pályán Mummelgreis tünik föl. A kis trübön közepén hozta fel Adams Eigentlichtet s a szintén ostor alatt haladó porosz telivér megbotlása s pillanatnyi feltartása után előnyt nyerve, biztosan halad el elsőként a birói páholy előtt. Favorit paripénzzel Mummelgreis volt, mig a győztesre ötszörös odssot kináltak a bookmakerek. Góhér harmadik helye nagy feltünést keltett. Jelöltünk Mummelgreis helyre jött.

IV. *Kétévesek Claiming-handicapja.* Dij 2000 kor. Táv. 1100 m.

1. Mr. Lewis *Oriflame* 50½ k.	Hyams
2. Br. Üchtritz Zs. Tatin 45½ k.	Marsh
3. Rohonczy G. Bóra 39½ k.	Finan
4. Wahrmann R. Jammerfetzen 55 k.	Adams
5. Lebaudy R. Epine 46 k.	Westwood

Itélet: Könnyen 2 hoszszal első, 4 hoszszal harmadik. Tot.: 5:16, 10:33, 50:166. Helyre: 25:44 és 45.

Jammerfetzen, majd Tatin szinei vannak elől. A távnál azonban Oriflema tör az élre s Tatin mellett könnyen huz el s érkezik be elsőnek a gyönge kezü Marsh előtt. Jelöltünk helyre jött.

V. *II-od oszt. eladóverseny.* Dij 2500 kor. Táv. 1100 m.

1. Gróf Hadik-Barkóczy E. *Prosa* 51 k.	Wilton
2. Báró Schossberger N. Rege 52½ k.	Hyams

Itélet: Igen könnyen 1 hoszszal első. Totalizatőr: 5:6, 10:12, 50:64. Győztest 7300 koronáért Péchy Andor váltotta magához.

A kezdetben elől galoppozó Regét Prosa igen könnyen elfogja s játszva érkezik be előtte. Jelöltünk győzött.

VI. *Welter-Handicap.* Dij. 2000 kor. Táv. 1000 m.

1. Cr. Baworowski J. *Kérdés* (fv.) 42½ k.	Marsh
2. Mr. Newmarket Jura 51 k.	Peake
3. Gróf Arco-Zinneberg Offensive 57 k.	Adams
4. Dreher A. Dogma 59 k.	Bulford S.

Itélet: Küzdelem után nyakhoszszal első, 3 hoszszal harmadik. Tot.: 10:60, 50:302. Helyre: 25:51 és 45.

Offensive, majd Jura vezet. A versenybe hozott kissulyu Kérdés azonban ostor alatt nemcsak beéri mindkettőt, de elsőként halad is el a czélbiró előtt. Jelöltünk Jura helyre jött.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A magyar vöröskereszt-egylet** igazgató-választmánya e hó 29-én, azaz szerdán délután 4 órakor az egylet hivatalos helyiségében (IV., Kecskeméti-utcza 5. szám, I. emelet) rendes ülést tart. Napirend: 1. Elnöki jelentés. 2. A felsőbb helyről érkezett leiratok bemutatása. 3. Erzsébet-kórházi és ápolónői ügyek bejelentése és ezek iránti határozathozatal. 4. Pénztári jelentés. 5. A sorsjegyellenőrző bizottságban megüresedett egy hely betöltése. 6. Jelentés a mozgósitás esetén fentartandó intézményekről. 7. Segélyek. 8. Folyó ügyek.

Ujságirók banketje.

A *Budapesti Ujságirók Egyesülete* abból az alkalomból, hogy a német császár az egyesület elnökét, *Mikszáth* Kálmánt a koronarenddel tüntette ki, tegnap este 8 órakor diszlakomát rendezett az Országos kaszinó nagytermében, a melyen a kör alapitó és rendes tagjai majdnem teljes számban vettek részt.

Az asztalfőn *Mikszáth* Kálmán foglalt helyet. Tőle jobbra és balra ültek az egyesület alapitó tagjai, nevezetesen *Enyedi* Lukács miniszteri tanácsos, *Emmer* Kornél v. kuriai biró, *Purgly* Sándor, dr. *Rosenberg* Gyula, *Nyegre* László, *Sámuel* Lázár, dr. *Neumann* Ármin, dr. *Farkas* László, dr. *Egyedi* Arthur, *Szőcs* Pál, *Pichler* Győző orsz. képviselők, gróf *Festetich* Andor, a nemzeti szinház igazgatója, *Porzsolt* Kálmán a népszinház igazgatója, *Révai* Mór, *Révai* Ödön, *Wolfner* József, dr. *Reiner* Ignácz min. titkár, továbbá dr. *Kenedi* Géza, *Singer* Zsigmond, dr. *Bródy* Lajos, dr. *Báttaszéki* Lajos, *Sturm* Albert, *Jancsó* Dezső, *Sipos* Ignácz, *Maszák* Hugó, *Péisner* Ignácz, *Bleicher* Miksa, *Cziklay* Lajos, *Lipcsey* Adám, *Dugovich* Imre, *Dolinay* Gyula lapszerkesztők, az ujságirók szine-java, köztük *Szatmári* Mór, *Kálnoki* Henrik, *Szokolay* Kornél, dr. *Fekete* Ignácz, *Lendvay* Sándor, *Timár* Szaniszló, dr. *Rothfeld*, *Mezei* Ernő, *Zempléni* P. Gyula, *Clair* Vilmos, *Keszler* József, *Sas* Ede, *Kóbor* Tamás, *Szeredai* Leo, *Murai* Károly, *Neuhauser* Arthur, dr. *Diósy* Béla, dr. *Lázár* Béla, *Wiener* József stb.

A menu, melyet az Országos kaszinó vendéglősei, Müller és Lipnik állitottak össze, gazdag és választékos volt. Az első tósztot az egyesület alelnöke, dr. *Kenedi* Géza mondta, az ünnepeltre, Mikszáth Kálmánra.

»Az itt egybegyült intim társaságnak, ugymond, ma olyan napja van, a mikor igazi örömet akar érezni. Az a kitüntetés, a melyben felséges vendégünk: II. Vilmos császár Mikszáth Kálmánt, az Ujságirók Egyesületének elnökét részesitette, nem csak azért öröm, mivel abban általában véve a szellemi munka és irodalmi érdem *ritka* figyelembevétele látszik, hanem azért is és még inkább ezért, mert alkalmul szolgált az elnök vonzó egyéniségének ünneplésére.

Valamely nemzet erejét az mutatja, hogy lángeszü alakokat teremt, a kik a nemzeti élet világának nagyságáról fényes lángokban felcsapó bizonyságot tesznek. Mikszáth Kálmán geniéje a magyar nemzeti lélek őserejének mélységeiből állott elő. És a Mikszáth éltetésére emelt pohárba az áldomás tiszta borát maga a magyar nemzet, a mely az ő geniéjében saját érzéseinek szépségét és a maga gondolkozásának elpusztithatatlan őserejét szereti. Azok közül való ő, a kiknek a fejedelmek kitüntetése alig lehet több, mint puszta jel, megjelölése Isten kegyelméből való elsőbbségüknek. Követői és munkatársai pedig csak egyet toldhatnak hozzá: az egyetlen és legnagyobb kitüntetést, a *szeretetet*, a melyet iránta éreznek és a melylyel kivánják, hogy őt a magyar nemzet hű gondviselése sokáig éltesse!»

A viharos éljenzéssel fogadott felköszöntő után *Mikszáth* Kálmán állott fel és a mikor a tetszészaj lecsillapult, a következő beszédet mondotta:

Tisztelt barátaim!

A rendjelekről általában kétféle megjegyzéseim vannak: olyanok, a miket elmondhatok és olyanok, a miket el nem mondhatok. Az elmondhatók közé tartozik azon vélekedésem, hogy a rendjelek általában véve inkább hasznosak, mint ártalmasak. Hasznosak, mert már sok embert tettek boldoggá. Sőt egy kiváló miniszterünk, Darányi Ignácz praxisában előfordul olyan eset is, hogy valaki azért kért rendjelet, mert beteg anyjának felgyógyulása ettől függ. (Óriási derültség.) Ugy hallottam, hogy a szerencsés anya, a ki annak idején megszülte a kitüntetett férfiut, azután meg is gyógyult. (Nagy tetszés.) De minthogy soha sem hallottam ezzel ellentétben, hogy valaki valaha megbetegedett vagy meghalt volna a rendjeltől, önként következik ebből, hogy a rendjel egészségügyi szempontból czélirányos lehet. Egyéb kiemelendő szempontokat hirtelenében nem igen tudok. (Élénk tetszés és derültség.)

A mi azonban speciálisan a most szóban forgó rendjelet illeti, annak vannak érdekes oldalai is. Egyrészt a fölséges személyért, a ki adta, másrészt a szituáczióért, melyben adta és harmadszor azokért, a kiknek szól, habár hozzám volt is adresszálva.

Olyannak tekintem én azt, tisztelt barátaim, mint ahogy láttam megbecsültetve vén katonáknál a golyót, mely testükbe furódott (nekem az elveimet roncsolta ez szét), de mely mégis becses emlék, mert, ha ők maguk szenvedtek is általa, diadalmas, ragyogó napokra emlékeztet. (Tetszés.)

Igenis tisztelt barátaim, ez a rendjel emlékeztetni fog engem mindig arra a vérünket megbizsergető melegségre, melyet a hatalmas Caesar országunk iránt tanusitott s a fénylő és érlelő melegségnek első sugara ránk, ujságirókra esett, a mi kopott kabátunkra.

Lyukat ezekre is varrt a szabó, de rendjelt nem adtak hozzá. Rendjelt, az ujságiró nem kapott eddigelé, qua ujságiró, hacsak nem életmentésért, hogy valakit a vizből kihuzott (Zajos derültség), de minthogy az ujságirónak metierje inkább bemártani a vizbe valakit (Derültség), tehát soha sem kapott rendjelt az ujságiró.

És most uj aerat látszik jelezni. De hogy jó lesz-e ez nekünk, azt nem merem állitani.

Mit jelenthet egy ujságiró mellén a rendjel? Csillogó aranynyal csak azokat a félig odvas fogakat szokták erősiteni, befuttatni, a melyekkel már nem lehet jól rágni és harapni.

Bocsássák meg tisztelt uraim, hogy a szép, komoly beszédre, melyet tisztelt elnöktársam tartott, a pajzánság hangján feleltem. De lehet-e nekem egyszerre mindazokat, a miket valaha irtam és kimondtam a rendjelekről, megtagadnom?

Egyben azonban nem tagadom meg kellemes érzésemet. Abban, hogy ez a kis rendjel megnagyobbodott egy hét óta. A császár ő felsége adta a keresztet, önök pedig adták hozzá az ugynevezett gyémántokat (Nagy tetszés.), melléje rakván rokonszenvüket és becses jóindulataikat, a mai napon, a mit én ezer rendjelért sem adok oda. Poharamat emelem fiatal egyesületünk felvirágozására. (Viharos taps és éljenzés.)

Lipcsei Ádám ősi mameluksága daczára nemzeti aspiráczióikat táplál, akkor, a midőn a «Nemzet» szerkesztősége nevében köszönti Mikszáthot. A régi gárda nevében emeli poharát az uj szerkesztőre, Mikszáthra és kivánja, hogy az Isten őt sokáig éltesse! (Nagy éljenzés.)

Szatmári Mór, az egyesület főtitkára rövid, de annál lelkesebb szavakban az egyesület alapitó tagjait éltette.

Emmer Kornél az alapitó tagok nevében megköszöni a kitüntető figyelmet, a melyekben őket részesitették. Exner, a bécsi egyetem egykori rektora azt a kijelentést tette székfoglalójában, hogy müveltség által kell törekedni a hazafisághoz. Nálunk megforditva áll a dolog, mert nálunk hazafiság által jutunk a müveltséghez. Az ujságirónak is ez a missziója. Ha tollat ragad, gondolja meg, hogy tanszékre lép, a melyet milliók hallgatnak. Kivánja, hogy az ujságirók örökre hivek maradjanak e misszióhoz. (Dörgő éljenzés.)

Cziklay Lajos, az egyesület érdemes gazdája szép szavakban élteti *Kenedi* Gézát, az egyesület legáldásosabb intézményének, a segitőalapnak elnökét.

Révai Mór Mikszáth Kálmánt élteti. Kiemelve annak azt a tulajdonságát, hogy irói tevékenységének minden mozzanatában megtartotta a falu üdeségét és irányának magyaros tiszta karakterét.

Singer Zsigmond a «Neue Frei Presse» budapesti levelezője szintén Mikszáthot élteti.

Enyedi Lukács, mint Mikszáth legrégibb barátja, kétszeresen örül a kitüntetésnek, a mely az egyesület elnökét érte. Ez a kitüntetés nem hizelgés, hanem az érdemek elismerése.

Felköszöntőt mondott még *Mezei* Ernő, *Szokolay* Kornél és mások.

A vacsora alatt számos üdvözlő levél és távirat érkezett.

A társaság a legvidámabb hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Biról kinevezések.** A király, az igazságügyminiszter előterjesztése folytán *Cseh* István rimaszombati járásbirósági albirót a rimaszombati, dr. *Ehrnfeld* Gyula vágujhelyi járásbirósági albirót a nyitrai és dr. *Braun* Adolf temesvári itélőtáblai tanácsjegyző-albirót a lugosi törvényszékhez birákká; továbbá *Garbinszky* Sándor kassai itélőtáblánál alkalmazott birósági jegyzőt a nagymihályi, *Dancs* György beregszászi törvényszéki jegyzőt a királyhelmeczi és *Bónyi* György a nagyváradi itélőtáblánál alkalmazott birósági jegyzőt a dévai járásbirósághoz, *Molnár* Endre a marosvásárhelyi itélőtáblánál alkalmazott birósági jegyzőt a brassói és dr. *Raffay* Ferencz győri törvényszéki jegyzőt a győri törvényszékhez, végül *Komáromy* Kálmán zombori törvényszéki jegyzőt a munkácsi és *Nagy* Vilmos aradi törvényszéki aljegyzőt a szilágy-csehi járásbirósághoz albirákká kinevezte.

GYÁSZROVAT.

Storch Sámuel Gusztáv. Beszterce-Naszód vármegye jaádi járásának főszolgabirája, 38 éves korában rövid szenvedés után e hó 23-án Beszterczén elhunyt.

Id. Dobronyi János, a főváros törvényhatósági bizottságának huszonnyolcz éven át volt tagja, tegnap 78 éves korában, hosszu szenvedés után meghalt. Dobronyi a főváros IX. kerületének 22 évig volt elöljárója s mint ilyen nagy érdeme van a főváros közigazgatásának ujjászervezésében. Az 1876-iki árviz alkalmával rendkivüli munkásságot fejtett ki s ezért a király külön elismerését fejezte ki neki. Most a legutóbbi három év alatt városi biró volt. Halálát özvegyén *Reményi* Rózán kivül nagyszámu rokonság gyászolja. Vagyontalanul halt el s a főváros tanácsának méltányossága valószinüleg kegydijat szavaz meg az özvegy részére. Temetése ma délután öt órakor lesz a kerepesi temető halottas házából.

TÁVIRATOK.

London, szept. 26. Mint a Reuter-ügynökség értesül, kétséges még, hogy Szudánban történik-e ujabb előrenyomulás előbb, mig az angol csapatok meg nem erősitették az egyiptomiakat. Sem az időpont, a midőn az Omdurmán elleni előnyomulásnak történnie kell, sem pedig az angol csapatok segitsége nélkül meg nem kisérelhető előre nyomulásban segédkező csapatok nincsenek kijelölve. Mindazonáltal, tekintettel bizonyos expediczióknak Szudánban való tartózkodására, az angol-egyiptomi csapatok müködésének siettetését kivánó eshetőségek nincsenek kizárva. A kalifa ez idő szerint nagy, elsánczolt tábort állit fel Omdurmán mellett, a hol körülbelüt 25—30 ezer embert von össze. Ha a dervisek feladják Metamne melletti állásukat, akkor lehetséges lesz Berberből előreküldeni az ágyunaszádokat és Metamnét megszállni.

Madrid, szept. 26. Woodford tábornok, az Egyesült-Államok követe ma ideérkezett. Azt mondják, hogy küldetésének az a tárgya, hogy Spanyolországnak felajánlja az Egyesült-Államok közvetitését a kubai háboru befejezésére. Ha Spanyolország nem fogadná el a közvetitést, az Egyesült-Államok nem üzennének háborut, hanem tüntetőleg kedveznének a kubaiaknak, a mennyiben megszakitanák Spanyolországgal a diplomácziai összeköttetést. Nem igaz az, hogy a spanyol kormánynak határidőt jelöltek volna ki a háboru befejezésére, mert Woodford tábornok első lépése abból áll, hogy az Egyesült-Államok közvetitését ajánlja fel. E mellett egyuttal annak az óhajtásnak ad kifejezést, hogy a háborut gyorsan tejezzék be.

Washington, szept. 25. (Reuter.) Hir szerint Salisbury lord Hay amerikai nagykövettel közölte, hogy Angolország visszautasitja a Behring-tengerben való rozmárvadászatra vonatkozó konferencziában való részvételt, ha azon Oroszország és Japán megjelennének, mert egyik országnak sincs ott érdeke. Ez ügyben most Hay és a külügyminiszterium tárgyalásokat folytatnak.

Tanger, szept. 26. El Torres, a szultán itteni külügyi képviselője tudatta a spanyol és franczia határvidékek kormányzóival, hogy a marokkói szultán jelentékeny haderővel megindult. A szultán hir szerint személyesen fogja a Riff-kalózok elleni expedicziót vezetni.

Melilla, szept. 26. A mórok egy egyént hoztak ide, a kit szökevénynek tartottak és megkinozták. Az illető egyén német származásu, a kit a kalózok elfogtak.

A török-görög béke.

Athen, szept. 26. (Havas.) A preliminaris békeszerződés okmányát holnap notifikálják Görögországban. A sajtó legbefolyásosabb organumainak nyilatkozatai szerint a közvélemény, daczára az ellenőrzés ellen való minden tiltakozásának, a békefeltételek elfogadása mellett van. Az „Asty“ szerint, a mely a vidék hangulatáról képet igyekezett szerezni, a közvélemény, bár panaszkodik a feltételek sulyos volta miatt, hajlandó magát azoknak alávetni, mert nem bizik a háboru esetleges folytatásának sikerében. A háboru hivei részére holnapra meetinget késziteneк elő, a kormány azonban, mivel ellentüntetéstől és zavargásoktól tart, megtiltotta a meeting egybehivóinak, hogy a városban tüntetést rendezzenek.

Konstantinápoly, szept. 26. Az Ottomán-bank intéző körei kétségbevonják azt, hogy a hadi kárpótlásért a nagyhatalmak garancziára törekesznek. Csupán kisérletet tesznek a pénzszerzés megkönnyitésére, mint annak idején a török „dette publique“ megteremtésénél.

Konstantinápoly, szept. 26. A nagykövetek legutóbbi fogadtatásánál a szultán kijelentette, hogy lehetetlen a török csapatokat Krétából visszarendelni, mert akkor a mohamedánok védtelenül maradnának. A kért amnesztia engedélyezése ellen török részről aggodalmakat támasztanak, mert a thessáliai főparancsnokság attól fél, hogy a visszatérők zavarokat támaszthatnak. Török részről azonban tovább foglalkoznak e kérdéssel.

A közönség köréből.

Már október 1-én **100.000** forint nyerhető
31812
egy Tisza-igérvénynyel á 3¼ forintért o. é.
„MERCUR“ részvénytársaság váltóüzlete. Bécs,
I., Wollzeile 10. és 13.

Jelzálogkölcsön-biztositás.
A „GRESHAM“ angol életbiztositó társaság
müködését a mai naptól kezdve
a jelzálogkölcsön-biztositásra
is kiterjesztette. Felvilágositással szolgál a társaság magyarországi fiókja **Budapest, Ferencz József-tér 5. és 6. sz.**
31852

BOGDÁN JÓZSEF
régi, legjobb hirnevü kocsigyáros
Budapest, IX., Páva-utcza 10—12.
ajánlja mindenfajta kocsigyártmányait a legjobb kivitelben s a legjutányosabb árakon, 31388
részletfizetésre is.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, szept. 26. Az *osztrák-magyar bank* szeptember 26-ikán: Bankjegyforgalom 667,831.00 forint, (+ 2,302.000 frt); érczértékkészlet 528,075.000 frt, (+ 636.000 frt); váltótárcza 142,587.000 frt, (+ 5,712.000 frt); lombardüzlet 23,336.000 frt, (+ 103.000 frt); adómentes bankjegytartalék 65,061.000 frt, (— 968.000 frt.)

VEGYES KOZLEMÉNYEK.

* **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi magyar kir. miniszter gróf Zay Imrének és Eberwein B. Jánosnak, a magyar kir. államvasutak Gálszécs-Terebes állomásától az eperjes-bártfai h. é. vasut Kapi esetleg Al-Sebes állomásáig vezetendő helyi érdekü gőzmozdonyu vasutvonalra megadott előmunkálati engedély érvényét a lejárattól számitandó egy év tartamára meghossza bitotta.

* **A miskolczi villamos közuti vasut berendezése teherforgalomra.** A miskolczi villamos közuti vasut engedélyokiratában a teherforgalom közvetitésére is megadta az engedélyt a kereskedelemügyi miniszter. Időközben az engedélyes beszerezte a teherforgalom czéljaira szükséges villamos mozdonyt, az árudijszabás pedig jóváhagyást nyert. A villamos üzemü teherforgalom feltételeinek s illetve a szükséges vasut-rendőri intézkedéseknek megállapitása czéljából a miniszter müutanrendőri pótbejárást rendelt el. A bejárás szeptember hó 28-ikán reggel kilencz órakor veszi kezdetét a miskolczi városház tanácstermében. Ugyanez alkalommal fogják tárgyalni Miskolcz város tanácsának a kereskedelemügyi miniszterhez intézett azt az előterjesztését is, a melyben a megállóhelyek beosztására nézve kérelmez változtatásokat.

* **A magyar kir. államvasutak pénztári feleslegei.** A magyar kir. államvasutak pénztári feleslegeiből szeptember hó 22-ikén ujabb beszállitás történt. Ennek az egy millió forintnyi beszállitásnak betudásával a magyar kir. központi állampénztárba ez évben beszállitott pénztári fölösleg összege immár tizenkét millió forintra emelkedett.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Értéktőzsde.** A tegnapi vasárnapi magánforgalomban csekély üzlet mellett a két hitelrészvény s az osztrák-magyar államvasut árfolyama fél forinttal mérséklődött. Köttettek: osztrák hitelrészvény 357.50—358-ig, magyar hitelbank 390.50—390.75-ig, osztrák-magyar államvasut 340.25—340.75-ig. Végül maradtak: Osztrák hitelrészvény 357.80—357.90, osztrák-magyar államvasut 340.25—340.50.

Budapesti konzum-sertésvásár.

Budapest, szeptember 25. (A budapesti közvágóhid marhavásár igazgatóságának jelentése az *Egyetértés* számára.) A ferenczvárosi petroleum-raktárnál levő fő- és székvárosi konzum-sertésvásár árjegyzése.

Nap	Erkezett: hány wag.	Erkezett: hány drb	Elszállittat.: budapesti fogyasztásra	Elszállittat.: Vidékre	Elszállittatlan visszamaradt	1895. évi julius 3-tól érkezett összesen	Napi árak: 250—280 kilgr. sulyban	Napi árak: 300—380 kilgr. sulyban	Napi árak: malacz	Különfélek
szept. 17.	—	153	223	—	83	—	54—56	54—56	—	—
„ 20.	—	767	667	—	346	—	54—56	54—56	—	—
„ 21.	—	473	719	—	117	—	55—56	54—56	—	—
„ 22.	-	786	543	—	356	—	54—56	54—56	—	—
„ 23.	-	437	620	—	172	—	55—57	55—57	—	—
„ 24.	-	1102	926	—	247	—	55—56	55—56	—	—
„ 25.		321	399	—	167	—	55—56	55—56	—	—

Napirend: 1897. szeptember 27.

Naptár: Hétfő, szeptember 27. Róm. kath. Kozma D. — Prot.: Ugyanez. — Görög-orosz: (szeptember 15.) Niketa. — Zsidó: Tischri 1. — Nap kél: 5 óra 39 perczkor, nyugszik 5 óra 29 perczkor. — Hold kél: 5 óra 46 perczkor reggel, nyugszik: 5 óra 25 perczkor délután.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órától 5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A horvát miniszter fogad reggel 8 órától 10-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 11 órakor.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése d. e. 10 órakor a régi városházán.

A főváros magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az uj városházán.

Nemzeti muzeum természetrajzitár, nyitva d. e. 9-től d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett.

Gazdasági muzeum nyitva a szerdai nap kivételével, a mely napon zárva van, naponkint d. e. 10 órától 1-ig, d. e. 3-tól 6-ig. A muzeum látogatása mindig ingyenes.

Az 1848—49-iki szabadsagharczi emlék-gyüjtemény és Kossuth-muzeum: Stefánia-ut 51. sz. a. délelőtt 9—11-ig.

A Feszty-társaság körkép-palotájában (városliget) *Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem* óriási körkép. Látható reggeli 9 órától esti 8 óráig, az esti órákban villamvilágitásnál. Belépődij 50 kr., gyermekjegy 30 kr.

Magyar kereskedelmi muzeum. Állandó kiállitás: kereskedelem történeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban, nyitva d. e. 9 órától 12-ig, s az esti órákban villamos világitás mellett. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott 9 órától d. u. 2-ig. — Magyar házi ipar központi bazár d. e. 9-től esti 7 óráig kerepesi-ut 22. sz. I. emelet. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár d. e. 9—12. és d. u. 3—6 óra között, kerepesi-ut 20. sz. a.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, 1897. szept. 27-én.

Zárva.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, 1897. szept. 27-én.

Váljunk el.

Vigjáték 3 felv. Irta Sardou V. és Najac E. Forditotta Fáy J. Béla.

Személyek:

Des Prunelles	Bercsényi
Cyprienne	CsillagT.
Gratignan	Császár
Clavignac	Gyenes
Brionnené	Vásárhely
Walfontainené	Boér H.
Lusignan	Györgyné
Bafourdin	Egressy
Valentine	Latabár
Josephine	Keczeri
Kapus	Csabi
Jamarot	Abonyi
Szobapinczér	Faludi

Kezdete 7 órakor.

BUDAI SZINKÖR.

Budapest, 1897. szept. 27-én.

Anday Blanka k. a. jutalomjátékául és bucsufelléptéül:

Szép Heléna.

Operette 3 felvonásban. Irták Meilhac H. és Halévy L. Francziából forditotta Latabár Endre. — Zenéjét szerzette: Offenbach J.

Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Budapest, 1897. szept. 27-én.

Ujváry K., a népszinház tagja vendégfelléptével

Stern Izsák a házaló zsidó.

Énekes szinmü 3 felvonásban. Irta O. T. Berg.

Kezdete 7 órakor.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest, 1897. szept. 27-én.

Katonadolog.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Sylvane és Gascogne. Forditotta: Martos F.

Személyek:

Lestamboudois,	Gyöngyi
Laurencze	Makróczyné I.
Geneviéve,	Baán N.
Manillon,	Góth
Marinette,	Haraszthy H.
Cazaubon	Alpár I.
Lagriffoul,	Gál
Ezredorvos	Balassa
Kapitány	Várady
La Feuillette,	Ráthonyi
Perdigeon	Décsi
Perrenot	Juhay
Touffailles	Szép
Amelie,	Berzétei I.
Gyakornok	Kassay
Josephine	Munkácsi
Trimart	Szerémy
1-ső közkatona	Magyari
2-ik közkatona	Kovács

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, 1897. szept. 27-én.

Blaha Lujza asszony, mint vendég.

A betyár kendője.

Eredeti népszinmü dalokkal 4 szakaszban. Irta Abonyi Lajos. Zenéjét Nikolics Sándor.

Személyek:

Nagy Istvánné	Siposné
Nagy András	Nánásy
Nagy Ferencz	Horváth V.
Andó	Sabó Antal
Boris asszony	Izsóné
Bandi	Szirmai
Örzse	P. Lukács J.
Buzi	Izsó
Buziné	Csatai Zs.
Zsófi	Blaha Luiza
A „Ragyás“	Mihályi
A „Pisze“	Sántha
Szolgabiró	Lubinszky
Esküdt	Hortobágyi

Kezdete 7 órakor.

Szinházi játékrendek.

A magy. kir. operaház játékrendje: *Kedden* a román király és királyné ő felségeik budapesti tartózkodása alkalmából: I. Liszt F. II. rhapsodiája. II. Az „Alár“ II. folvonása. III. „Hunyadi László“ II. felvonás. IV. „Csárdás“ III. képe. (Az előadáson csak meghivottak lehetnek jelen.) *Szerdán* Parasztbecsület. Piros czipő. *Csütörtökön* a Zsidónő. *Pénteken* nincs előadás. *Szombaton* Lohengrin. *Vasárnap* Bajazzók. Babatündér.

A nemzeti szinház játékrendje: *Kedden* Faust. *Szerdán* Marianna. *Csütörtökön* Aesopus. *Pénteken* Crampton mester. *Szombaton* Crampton mester. *Vasárnap* Crampton mester.

A népszinház játékrendje: *Kedden* Kék asszony. *Szerdán* Királyfogás. *Csütörtökön* Tiszt urak a zárdában. *Pénteken* Gymesi vadvirág. *Szombaton* Orpheusz a pokolban. *Vasárnap* délután Nebántsvirág. Este Télen.

A vigszinház játékrendje: *Kedden* Trilby.

A krisztinavárosi szinkör játékrendje: *Kedden* Utána! *Szerdán* Bibor és gyász. *Csütörtökön* Dobó Katicza vagy Az egri szép napok.

ŐS-BUDAVÁRA

Nyitva: szeptember 30-áig.

Ma, hétfőn, szeptember 27-én.

Világ-birokverseny.

Kettős mérközés.

I. ¼ 9 órakor: PONS PÁL és PETROW közt.
II. 11 „ ROBINETTI és BOYER „

Két varieté-előadás 7 és 9 órakor.

Confetti parfume.

Honvédzene. Katonazene.

Belépő dij: esti 6 óráig 30 kr., azontul 50 kr.

A földalatti villamos vasut éjjel 1 óráig közlekedik.

HUNGARIA SZÁLLODA 2080

Ma este az étteremben **Radics Vilmos** ismert s kedvelt zenekarajátszik. Kezdete 8 órakor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utcza).

Kezdete 8 órakor. **Vége 12 órakor.**

Ma uj idényszerü müsor.

PETIT VALENTINE, a legszebb és legjobb szerpentintánczosnő az uj tükör tánczczal. **Hanvarri**, joungleur. **Dianette**, franczia excentric-énekesnő. **De Mair**, soubrett énekesnő. **Dürwal ur**, büvész. **James és Robinson**, tornászok. **Hopp Jolán**, magyar énekesnő. **Labelle Gertrella** trapez-királyné és szépségdijazott gymnastikusnő. **Del Mely**, franczia duettisták. **The Namrny**, zene-excentricusok. **Edler Guszti és György** jodler-duettisták. — **Vilma k. a.**, leghiresebbb müfestőnő. Továbbá fellépnek az összes szerződött müerők és a ballet-személyzet „**A nőnövelde**“ czimü balletben, **Zimmermann k. a.**, primaballerina felléptével.

Jegyek elővételben: **tőzsde, Andrássy-ut 38.** A télikerti kávéházban **Munczy Lajos** zenekara játszik.

KREMBSER CZIRKUSZ

(az állatkertben.)

Még csak rövid ideig! Még csak rövid ideig!

Ma, hétfőn este fél 8 órakor

nagy versenybirkózás

VAN DER HEYDEN, a holland champion és **JUHÁSZ JÁNOS**, budapesti amateur, molnár között, ki 1892-ben Robinettivel és Massonnal birkózott és a néger Bambulát legyőzte.

FOLIES CAPRICE

Rostély-utcza 2. (Károly-kaszárnya.)

UJ! **RENDKIVÜLI!** UJ!

Ma

10.000 forint hozomány.

Irta **Leitner H.**, zenéjét **Knoch A.**

Ezt megelőzi:

AZ UJONCZOK.

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal **Papnövelde-utcza 8. sz.** és a következő fiók kiadóhivatalok:

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje **Andrássy-ut 51.** (Oktogon.)

Deutsch Julia dohánytőzsdéje **József-körut 50. sz.**, (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A. dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése **Buda, II., Fő-utcza 2. szám,** valamint minden **hirdetési iroda.**

Eladás.

Használt és uj **pénz-szekrények** rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 31450

Villamos vasut mentén Józsefvárosban fekvő két ház a jelen körülmények között minden elfogadható árért eladó. Az egyik jövedelmez **2600 frtot (Köris-u.)**, a másik jövedelmez **4600 frt (Szigetvári-utcza)**. Czim e lap kiadóhivatalban. 31795

Eladó

370 darab ürü birka, ebből **250 páronként 90 kgr** sulyu, **120 drb pedig fiatal tenyésztésre** alkalmas jószág. Az összes állomány tartani való. Czim megtudható a kiadóhivatalban. 10733

Alkalmazást nyer.

Vidékre kerestetik. intelligens család 6 éves leánykájához **a magyar és német nyelvben jártas** tisztességes fiatal leány mint **bonne** szerény fizetéssel: a leány mint családtag tekintetik s jó bánásmód biztositatik. Czim megtudható a kiadóhivatalban. 10736

Oktatás.

Angol órákat ad egy londoni müvelt fiatal ember. Czim a kiadóban. 10738

Hegedülni, czimbalmozni tanit végzett conservatorista, kezdettől a kimüvelésig. Ajánlatok „**Mester**“ jelige alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 5770

Különféle.

Ajtó és ablakok minden formában és nagyságban teljesen felvasalva olcsó ár mellett szállittatnak. Árjegyzék ingyen. **Wiener A. utóda Budapest, Ülöi-ut 77.** 31769

Előlegeket! sorsjegyekre és értékpapirokra az árfolyamérteknek körülbelül 90%-áig a legelőnyösebb feltételek mellett adunk. Más helyen letett értékpapirokat dijmentesen kiváltunk és megfelelő magasabb előleget adunk. 31859

Budapest-Terézvárosi Bank és váltóüzlet Weil F. Budapest, VI. Andrássy-ut 7.

Önkéntes

Ló- és csikó-árverés.

Néhai Dr. Burián Aladár százhalmi gazdaságából 5—10 év közötti 4 drb. tiszta vérü lippizai (gróf Mailáth-féle perbenyiki) és 6 drb angol félvér kancza kocsiló és egy angol félvér herélt hátas, nemkülönben 10 drb. tisztavérü lippizai és 5 drb. angol-orosz és lippizai keresztezésü ½—3½ év közötti csikó **f. é. okt. hó 3-án** vasárnap délelőtt 9½ órakor a déli vasut Tárnoki állomásával szemben a fehérvári országut mentén levő „Fekete sas“ csárdában a legtöbbet igérőnek el fognak adatni.

Vonatok indulnak Budapestről a déli vasutról 6·40 d. e. Tárnokra és a Máv. keleti indóházából 8 órakor d. e. Érd állomásra, hol kocsik lesznek. 31838

Az élet vásárja.

Egy kötet elbeszélés.

Irta: TIMÁR SZANISZLÓ.

Ujabbkori elbeszélő irodalmunk e remek gyöngyei egy igazi költői kedély mélyen átérzett megnyilatkozásai s a füzet minden egyes darabja a való élet éles és mély elméju megfigyelésén épült fel.

Megrendelhető az „**Egyetértés**“ kiadóhivatalában. **Ára 1 frt 20 kr.**

Hirdetések felvétetnek e lap részére a kiadóhivatalban, Papnövelde-utcza 8.

Épület- és diszmü-bádogos
KUN SÁNDOR

Budapest, VII., Vörösmarty-utcza 2. sz. 31675

Elvállal:

mindenféle ornament-munkákat, horganyöntéseket, fémnyomó munkákat, **diszes tető-ablakokat,** függő csatorna-üstöket méret beküldése vagy rajz szerint; légszesz és vizvezetéki munkákat, fürdőszobák, szagtalan árnyékszékek berendezését és csatornázásokat agyagból és öntött vasból, s minden e szakba vágó munkákat.

Vidéki megrendelések pontosan és olcsón eszközöltetnek.

Házak rendbentartását évi bérletben elvállalom.

PÉNZT SORSJEGYEKRE és ÉRTÉKPAPIROKRA (visszafizethető tetszésszerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad **KŐVÁRY ÁRMIN** bank- és váltóüzlete Kossuth Lajos u. 4. Dreher-féle palota.

Gummi

Valódi párisi gyártmány, jótállás mellett, orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan.

Gummi és halhólyag tuczatonkint	1.—6.—
Capottes americans (rövid)	2.—5.—
Párisi női szivacska	2.—6.—
Irrigator	1.80—5.—
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Menzinga tanár szerinti vezetővel	1.80—2.50
Szab. havibaj elleni kötelek „**Diana öv**“ minden hölgynek nélkülözhetlen!	3.50—5.—
Gyüjtemény uraknak	3.— 10.—

10 frtnyi megrendelésnél 10—15% árkedvezmény. Megrendelések pontosan és discreten eszközöltetnek. 30506

cs. és királyi szab. kötszergyártó.

KELETI J. Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

Árjegyzék ingyen zártborítékban.

Mindenki önszorgalomból megtanulhatja a könyvvitelt!

E czélra legalkalmasabb

Dr. BERÉNYI PÁL most megjelent müve:

Kereskedelmi Könyvvitel Kézikönyve.

I. rész.
Egyszerü könyvvitel.
Tartalma:

I. fejezet. Kereskedelmi alapfogalmak.
II. fejezet. A könyvelés alapfogalmai.
III. fejezet. A kis kereskedésekben használt könyvekről.
IV. fejezet. A rendszeres könyvelés czélja és feladatai.
V. fejezet. Az egyszerü könyvvitelről.
VI. fejezet. A scontókról.
VII. fejezet. A tanultak gyakorlása.

II. rész.
Kettős (olasz) könyvvitel.
Tartalma:

I. fejezet. A kettős könyvvitel alapelvei.
II. fejezet. Egyes ügyletek könyvelésének és a számlák mivoltának magyarázata.
III. fejezet. Lezárási munkálatok.
IV. fejezet. A tanultak gyakorlása.

Számtalan példákkal és rovatozott mintalapokkal.

A könyv magyarázata egyszerü és könnyen felfogható, ugy hogy bárki elsajátithatja a könyvelés módját vezető tanitó nélkül.

Minden rész külön 1 frt 20 krért csinos és erős vászonkötésben kapható.

Megrendelések az „EGYETÉRTÉS“ kiadóhivatalába, Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8. sz. alá intézendők.

ADRIA

magyar kir. tengerhajózási r.-t. vezérügynöksége:

Hoffmann S. és V.

1897. október havában következő gőzösök fognak indulni:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1897. okt.
Fiume	Liverpool	Alsatian	1—10
„	Hull, Newcastle O/T	Bassano	1—10
„	New-York	Bolivia (A. L.)	5—15
„	Gibraltar[1], London	Széchényi	5—15
„	Liverpool	Saragossa (C. L.)	5—15
„	Hull, Newcastle O/T	Kolpino	10—20
„	Rouen	Jókai	10—20
„	Grimsby-Leith	....	10—20
„	London	Indiana	10—20
„	Tanger[1], Pernambucco, Rio de Janeiro, Santos	Kálmán király	20
„	Liverpool	Lesbian	15—25
„	Rouen	....	15—25
„	Barcelona[2]	B. Kemény	25
„	Dunkerque	....	21—31
„	Rotterdam, Antwerpen	Nagy Lajos	21—31
„	Algir[1] Glasgow	Matlekovits	21—31
„	Bordeanx	Tibor	21—31
„	Liverpool	Tarifa (C. L.)	21—31
„	Hamburg	Lusitania	21—31
„	London	Narva	25/10—5/11
Liverpool	Fiume—Triest	Tarifa (C. L.)	1—10
Hamburg	Triest—Fiume	Lusitania	1—10
London	„	Andrássy	1—10
Liverpool	„	Algerian	5—15
Hull, Newcastle O/T	„	Palermo	5—15
Rio de Janeiro, Santos	„	Deák	5—15
Rouen	„	Matlekovits	5—15
Bordeaux	„	Tibor	5—15
Liverpool	Fiume—Triest	Aleppo (C. L.)	10—20
London	Triest—Fiume	Wm. Bailey	10—20
Amsterdam, Rotterdam	„	Petőfi	10—20
Leith	„	Zichy	10—20
London	„	Stefánia	10—20
Liverpool	„	Andalusian	15—25
Rouen	„	Mátyás kir.	15—25
Antwerpen	„	Baross	15—25
Liverpool	Fiume—Trieszt	Tyria	21—31
Rouen	Trieszt—Fiume	Zrinyi	21—31
Glasgow	„	Szt.-László	21—31

Átrakodási szolgálat közvetlen hajóraklevelek alapján a felsorolt kiindulási kikötőkből az összes földközi és adriai tengeri kikötőkbe, valamint az osztrák Lloyd levantei, kelet-indiai, japáni vonalaira.

Középtengeri szolgálat.

Fiume—Malta—Szicilia—Marseille-i vonal. Október 4-én Rákóczy, 11-én Árpád, 18-án Adria, 25-én Tisza gőzös indul **Fiuméból Marseillebe** és október 6-án Tisza, 13-án Szapáry, 20-án Rákóczy, 27-én Árpád gőzös indul **Marseilléből—Fiuméba.**

Tyrrheniai vonal. Az első osztályu gyorsgőzös Buda minden vasárnap délben indul Marseilleből Genuába, minden hétfőn este 8 órakor Genuából Nápolyba és minden szerdán 4 órakor Nápolyból egyenesen Marseillebe.

¹) Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal Tanger, Algir vagy Gibraltár kikötőkbe elegendő rakomány be nem jelentetett, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, e kikötőket nem érinteni.

²) A gőzös Barcelonán kivül még egy földközi tengeri spanyol kikötőt fog érinteni, esetleg Cadixot.

KÉPES BUDAPESTI SZAKÁCSKÖNYV.

Sz. Hilaire Josefa, Kovács Irma, Dorn Anna, Gombos Erzsi, Moesz Gézáné, özv. Gyöngyössy Sámuelné, Zemplényi Szabó Antalné nyomán szerkesztette

Zemplényi Szabó Antonia.

Függelék:

A magyar gazdasszony kincstára

Hatodik,

négy szinezett képpel, 53 fametszettel és számos kiváló magyar étellel bővitett kiadás.

Nagy negyedrétü 583 lapon, a legdiszesebb kiállitásban.

Ára füzve csak 1 frt 80 kr.

Tartós félvászonkötésben, szinnyomatu-táblával 2 frt. — Diszkötésben 3 frt.

E legjobb és legterjedelmesebb

valódi magyar szakácskönyv

az 560 oldalra terjedő kötet közel 1500 étel s egyéb receptet vagy tárgyat tartalmaz a mi által

minden háziasszonyra igazi nélkülözhetlen kincscsé válik!

Épp ugy az egyszerü polgári, mint a legelőkelőbb uri háztartás czéljainak a legkitünőbben megfelel. Rendkivül dus tartalmából szük kivonatban a következőket emeljük ki:

ELSŐ RÉSZ: A szakács müvészet előcsarnoka. **Első szakasz:** Általános előismeretek. — **Második szakasz** 3 osztályban: Ételek az állat-, növény- és ásványországból. Tizenhárom rendben. — **Harmadik szakasz:** Az étanyagok előleges elkészitése, a főzés vagy sütés előtt. stb. — **Negyedik szakasz:** A feldarabolás; az asztal elrendezése, az asztalkendő müvészies összehajtása.

MÁSODIK RÉSZ: Gyakorlati szakácskönyv. **Első osztály:** A levesekről, husleves hatvan-féle, böjti leves huszonkétféle. A leves utáni ételekről husnapokon, harminczkyolcz-féle, böjti előételek huszonkét-féle. — **Második osztály:** A marhahusról, a mártásokról, a főzelékekről, összesen hatvannyolcz recept. — **Harmadik osztály:** A különféle becsináltakról, u. m. a becsinált szárnyasokról, a borju és borjubecsináltakról és vagdalékokról; a marhahus-, juhhus-becsináltakról, rostélyos-, czomb- és aszpikról. A halakról, békákról és szárcsákról s teknősbékákról, összesen százharmincznégy recept. — **Negyedik osztály:** A különböző tésztákról és pástétomokról. A különböző kókokról és pépekről. A lepények, rétesek és vegyes tésztás ételekről. Zsirban kisütött tésztákról. Az élesztős tésztákról. A gyümölcs étkekről; összesen kétszázharmincznyolcz recept. — **Ötödik osztály:** A különféle pecsenyékről, befőttekről és salátákról, összesen ötvenkilencz recept. — **Hatodik osztály:** A különféle tortákról és apró süteményekről. A czukrász süteményekről, összesen százhuszonkét recept. — **Hetedik osztály:** A kocsonyákról, crémekről, habos tejről, fagylaltról, geléeről, marmaládokról, berakott és befőzött gyümölcsökről; a hideg és meleg italokról, összesen százhetvenkilencz recept. A tulajdonképeni magyar ételek hozzá való étlapokkal, összesen kilenczvenhat recept.

HARMADIK RÉSZ: A magyar gazdasszony kincstára. **Első osztály:** A butorok és házi eszközök tisztitása. A férgek, bogarak és ártalmas állatok kiirtásáról. Folttisztitás. A házi festő és diszmosónő, összesen száznegyvenhárom recept. — **Második osztály:** Pipere és szépitő könyv. Kályha-fénymáz és füstölő szerek készitése, összesen hatvanhárom recept. — **Harmadik osztály:** Eczet és élesztő készités, összesen harminczöt recept. — **Negyedik osztály:** Különféle étszerek fentartásáról és megjavitásáról. Különféle hasznos jegyzetek a mindennapi házi életből. A szobai énekes madarakkal való bánásmód és azok legkedveltebb fajai, összesen nyolczvan recept vagy tárgy. — **Ötödik osztály:** A házi orvos, összesen száznyolczvanöt recept. — **Függelék:** Mérték és pénzszámitás.

Megrendelhető és kapható az „Egyetértés“ kiadóhivatalában Budapesten, a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett.

Doering-szappan a bagolylyal.

Oh, azok a férfiak!

Milyen kevés gondot forditanak a külsejükre és bőrük ápolására! Hiszen mi is végezünk olykor-olykor durva és piszkos munkát, mégis mindenki dicséri szép arczszinünket, kezünk fehérségét és finom, puha bőrünket. Természetesen, mert mi nem is használunk más szappant mosdásra, mint a régóta hires és kitünő tulajdonságokkal bővelkedő 31622

Doering-szappant a bagolylyal,

mely a legujabb időben ismét jelentékenyen megjavittatott s mindenütt kapható **30 krért.** Ugyanezt ők is megtehetnék.

Nagybani eladók Budapesten: **Török J.** gyógyszertára, Király-utcza 12. **Egger** gyógyszertára a „**Nádor**“-hoz, Váczi-körut 17. **Stessel Nándor** és **Társa**, Sütő-utcza. **Kochmeister Frigyes utódai**, Nagykorona-utcza 32. sz. **Nerunda Nándor**, Kossuth Lajos-utcza 9. **Detsinyi Károly** gyógyfüszer üzlete a „**Kigyó**“-hoz, Fürdő-utcza 10. **Molnár** és **Moser**, Korona-herczeg-utcza 9.

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából, IV., Papnövelde-utcza 8. sz.